

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-3020-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja	15
5.2	Izveštavanje	16
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	17
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	17
6.1.1.	Prihodi i primici	17
6.1.1.1	Prihodi od poreza	17
6.1.1.2	Neporezni prihodi	19
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	19
6.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda	20
6.1.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	20
6.1.2.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	22
6.1.2.1.3	Drugi tekući rashodi	23
6.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite	23
6.1.2.3	Tekući transferi	32
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	35
6.1.3	Finansijski rezultat	35
6.2	BILANS STANJA	36
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	36
6.2.2	Stalna sredstva	39
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	40
6.2.4	Popis sredstava i obaveza	40
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	41
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	41
8.	JAVNE NABAVKE	41
9.	IT REVIZIJA	42
9.1	Informatizacija primarne zdravstvene zaštite i objedinjavanje informacionih sistema zdravstvenih ustanova na području Kantona	42
9.2	HCFIS (Health Care Financial Information System)	45
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	46
V.	PRILOZI	50
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	50
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	50

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izveštaju:

- Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja, a prihodi u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo potcijenjene rashode u iznosu od 342.581 KM i prihode u iznosu od 339.448 KM. Također, nisu evidentirani razgraničeni prihodi u visini iskazanih potraživanja, što je za posljedicu imalo potcijenjene razgraničene prihode na datum bilansa za 901.135 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dvije garaže, koje su iskazane u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 10.960 KM neto knjigovodstvene vrijednosti (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Zavoda za godinu završenu 31. 12. 2021. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio pozitivno mišljenje o tim finansijskim izvještajima 17. 11. 2022. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Pravilnik o radu nije usaglašen s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u dijelu utvrđivanja uvećanja osnovne plaće za direktora, pomoćnika direktora i rukovodeće zaposlenike, što je imalo za posljedicu da se obračun plaće za ove zaposlenike nije vršio u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, odnosno isplatu većih iznosa u odnosu na prava predviđena ovim propisima (tačka 6.1.2.1.1 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vlada Zeničko-dobojskog kantona donijela je Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu. Ovom Uredbom omogućen je prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja u Zavodu za vrijeme dok je na snazi Naredba o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID-19 na teritoriji FBiH, a da pri tome nije utvrđeno da li se izuzetak odnosi na prijem na određeno ili neodređeno vrijeme. Osim toga, Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja ako se radi o poslovima koji ne trpe odlaganje na određeno vrijeme, a najduže do 120 dana sa istim izvršiocem, u kojem periodu se mora okončati procedura prijema u radni odnos. Zavod je po ovom osnovu u toku 2022. godine primio u radni odnos na određeno vrijeme, a najduže do 120 dana, ukupno šest zaposlenika (tačka 4. Izvještaja);**
- **Upravni odbor Zavoda je zaključio ugovor o radu sa direktorom, kojim je utvrđeno da će direktoru, ukoliko bude smijenjen prije isteka mandatnog perioda na koji je imenovan, biti isplaćene sve neto plaće do kraja predviđenog mandatnog perioda, što nije u skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda i Pravilnikom o radu (tačka 4. Izvještaja);**

- Nije pribavljena prethodna suglasnost Zeničko-dobojskog kantona prije potpisivanja Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i njegovih izmjena i dopuna, između Zavoda i Sindikalne organizacije službenika Zavoda, što je bila obaveza u skladu s članom 138. Zakona o radu (tačka 6.1.2.1.1 Izvještaja);
- Odluka Vlade Zeničko-dobojskog kantona o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova nije usklađena sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH u dijelu provođenja programa zdravstvene zaštite na osnovu dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga putem javne nabavke i nagradnog plaćanja timovima porodične medicine na osnovu ostvarenih rezultata rada (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 19. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Preispitati odredbe ugovora o radu direktora koje se odnose na isplatu plaće direktora u slučaju smjene i uskladiti ih sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Pravilnikom o radu.	4.
2.*	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i ostalim pratećim propisima.	4.
3.*	Poduzeti aktivnosti prema zdravstvenim ustanovama na redovnoj uplati participacije u skladu s Odlukom Upravnog odbora o utvrđivanju kriterija za ustupanje dijela sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite (participacije).	6.1.1.2
4.*	Uskladiti Pravilnik o radu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda, u dijelu obračuna i isplate položajnog dodatka i dodatka na složenost poslova i odgovornost.	6.1.2.1.1
5.*	Intenzivirati aktivnosti na kontinuiranoj kontroli propisivanja i kontroli potrošnje lijekova sa Esencijalne liste, kako bi kontrolom bile obuhvaćene sve ugovorne zdravstvene ustanove sa kojima je Zavod zaključio ugovore.	6.1.2.2
6.*	Provoditi kontinuiranu kontrolu i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite u skladu s Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i internim aktima Zavoda.	6.1.2.2
7.	Izvršiti popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta kontrolora u Službi za provođenje zdravstvenog osiguranja shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem osiguranja izvršenja poslova kontrole izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama.	6.1.2.2
8.	Nastaviti aktivnosti prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH kako bi se usaglasila potraživanja i obaveze proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.	6.2.1
9.	Potraživanja i obaveze, odnosno povezana razgraničenja i rashode, kao i prihode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1
10.	Potrebno je izvršiti analizu korištenja stanova u vlasništvu Zavoda, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti s ciljem povećanja koristi po osnovu njihovog iznajmljivanja i zakupa.	6.2.2
11.*	Izvršiti sveobuhvatnu analizu raspoloživih rješenja za integralni informacijski sistem u zdravstvu, izraditi i usvojiti akcijske planove strategije IT razvoja, te u okviru nadležnosti i ovlaštenja osigurati adekvatne materijalne i ljudske resurse za provođenje informatizacije zdravstvenih ustanova i povezivanja informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama u integralni informacijski sistem.	9.1

12.*	Kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse za podršku implementiranim informacionim sistemima, u svrhu racionalizacije i smanjenja izdataka za angažovanje vanjske podrške.	9.1
13.	Usvojiti politiku za interno i eksterno komuniciranje u zdravstvenim ustanovama Zeničko-dobojskog kantona u skladu sa zahtjevima standarda ISO 27001, gdje će, između ostalog, biti propisano da se poslovna korespondencija obavlja isključivo korporativnim e-mail adresama, a ujedno i zabranjuje upotreba privatnih e-mail adresa u poslovne svrhe.	9.1.
14.*	Osigurati adekvatno održavanje i razvoj HCFIS-a u saradnji s drugim korisnicima, te implementirati automatski podatkovni interfejs između HCFIS-a i AIS-a s ciljem bolje kontrole osiguranja.	9.2

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (8)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju finansijskog plana za 2022. godinu Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Odluka o dopunama odluke o izvršavanju finansijskog plana za 2022. godinu Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona;
- Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima
- Zakon o javnim nabavkama;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Odluka o izmjeni i dopuni Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu;
- Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Zakonom o osnivanju Javne ustanove Kantonalni zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zakon o osnivanju Zavoda),² u skladu s članom 37. tačka h) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i članom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju.³ Izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Zavoda, Zeničko-dobojski kanton (u daljnjem tekstu: Kanton) preuzeo je osnivačka prava nad Javnom ustanovom Kantonalni zavod za zdravstveno osiguranje, koja nastavlja poslovanje pod promijenjenim nazivom: Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona.

Zavod ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o osnivanju Zavoda i Statutom Zavoda. Zavod je javna ustanova u državnoj svojini sa poslovnica u općinama Kantona, koje su organizovane kao poseban organizacioni oblik i dio Stručne službe Zavoda. Pokriva područje 12 općina, gdje su smještene poslovnice: Zenica, Doboju-Jug, Kakanj, Maglaj, Olovo, Tešanj, Usora, Vareš, Visoko, Zavidovići, Žepče i Breza.

Nadležnost Zavoda je da: provodi politiku razvoja i unapređenja zdravstvene zaštite koja se obezbjeđuje zdravstvenim osiguranjem; planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima; obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te im pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštite njihovih interesa; obavlja poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima; određuje visinu naknade plaće i najvišeg iznosa naknade plaće na teret Zavoda za vrijeme bolovanja; učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; učestvuje u izradi i provođenju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i druge poslove u skladu sa ovim ugovorima, kao i obavljanje drugih djelatnosti utvrđenih navedenim aktima.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda regulisano je da Zavod osniva Stručnu službu radi provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja i drugih vrsta zdravstvenog osiguranja.

Unutrašnja organizacija Stručne službe Zavoda utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je donio direktor Zavoda 15. 4. 2022. godine, uz saglasnost Upravnog odbora i Vlade Kantona. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano je 136 radnih mjesta, a na 31. 12. 2022. godine Zavod je imao 111 zaposlenika (od čega 12 zaposlenika po programima finansiranja zapošljavanja).

Sjedište Zavoda je u Zenici, u Ulici Dr. A. A. Borića 28 b.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2022. do marta 2023. godine.

² „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 11/97, 2/98 i 11/98

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 100/14 – Odluka Ustavnog suda, 36/18 i 61/22

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Statut Zavoda je usklađen s odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu utvrđivanja sastava članova Upravnog odbora iz reda poslodavaca, a saziv novog Upravnog odbora, koji je imenovan 23. 1. 2023. godine, u skladu je sa Zakonom i Statutom.
2.	Direktor je usvojio dokumente upravljanja rizicima, te je obezbijeđena primjena internih akata i procedura u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim pratećim propisima.
3.	Prijem zaposlenika se vrši u skladu s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu.
4.	Sredstva rezerve izdvojena su u propisanoj visini, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.
5.	U Izvještaju o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu navedena su detaljna obrazloženja o izvršenju pojedinih planiranih pozicija (prihoda i primitaka, rashoda i izdataka).
6.	Sačinjena je analiza iskaza uz računovodstvene izvještaje 2022. godine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
7.	Preispitana je osnovanost iskazivanja na bilansnim pozicijama razgraničenih prihoda i razgraničenih rashoda po osnovu zaključenih sporazuma i aneksa sporazuma o izmirenju duga za doprinose za socijalno osiguranje, nakon čega su navedeni razgraničeni prihodi i rashodi iz bilansnih pozicija preknjiženi na vanbilansnu evidenciju.
8.	U Finansijskom planu za 2022. godinu posebno su planirana sredstva za angažman lica po programima sufinansiranja zapošljavanja osoba sa i bez radnog iskustva.
9.	Stimulativni dio plaće obračunava se na osnovu pismenog prijedloga rukovodioca i odluke direktora.
10.	Izvršeno je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Kantona za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, na način da je provedena javna nabavka putem postupka iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama.
11.	Osigurana je dosljedna primjena odredbi Odluke o utvrđivanju kriterija i načina ostvarivanja prava osiguranih lica na liječenje u inostranstvu.

12.	Nakon provedenih analiza regresnih postupaka, u 2022. godini izvršen je otpis značajnih nenaplativih potraživanja za regresne postupke iz perioda 2017-2018. godine. Potraživanja po osnovu regresnih postupaka iskazuju se u poslovnim knjigama na osnovu validne knjigovodstvene isprave prema Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
13.	Zavod je u prethodnom periodu, kao i u 2022. godini, poduzeo aktivnosti na prikupljanju dokumentacije o vlasništvu nekretnina koje su knjigovodstveno evidentirane u glavnoj knjizi.
14.	Bilans stanja za 2022. godinu je popunjen preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
15.	Izvršen je stvarni popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem obaveza i potraživanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
16.	U vanbilansnim evidencijama Zavoda evidentirani su sudski sporovi u skladu s odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Izvršeno je popunjavanje radnog mjesta internog revizora (jedan izvršilac), ali nije popunjeno radno mjesto rukovodioca Jedinice za internu reviziju, zbog čega Jedinica za internu reviziju nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i ostalim pratećim propisima.
2.	Zdravstvene ustanove su u 2022. godini dostavljale izvještaje o naplaćenju participaciji, ali nisu redovno mjesečno uplaćivale participaciju, kako je propisano odlukama koje regulišu navedena pitanja.
3.	Donesen je Opći plan kontrole ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnicama za 2022. godinu, a kontrola ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite provedena je na kraju 2022. godine. Tokom 2022. godine nije provedena kontinuirana kontrola i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, kako je planirano Programom rada Zavoda i Općim planom kontrole za 2022. godinu.
4.	Zavod je u 2022. godini vršio kontrole potrošnje i kontrole propisivanja lijekova sa Esencijalne liste, u cilju racionalnije potrošnje lijekova i smanjenja troškova lijekova koji padaju na teret Zavoda, ali ovim kontrolama nisu obuhvaćene sve ugovorne zdravstvene ustanove.
5.	Izvršena je sanacija mrežne infrastrukture za zdravstveni informacioni sistem Zeničko-dobojskog kantona, kao i nabavka servera za potrebe postojećeg softvera za zdravstveni informacioni sistem, ali Zavod nije osigurao adekvatne materijalne i ljudske resurse za provođenje informatizacije zdravstvenih ustanova i povezivanja informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama u integralni informacioni sistema.
6.	Zavod je izmijenio sistematizaciju radnih mjesta proširenjem za dva radna mjesta u Jedinici za informatiku. Zaposlio je jednog IT specijalistu, čime je pojačao IT ljudske resurse u Zavodu. Također, realizovao je plan edukacije za Jedinice za informatiku, gdje su IT zaposlenici prisustvovali seminarima. U narednom periodu treba raditi na jačanju internih IT ljudskih resursa za podršku implementiranim informacionim sistemima, kako bi se smanjili izdaci za angažovanje vanjskih IT resursa za podršku.
7.	Zavod je dao saglasnost da se sa ostalim zavodima uđe u proces zajedničke nabavke za održavanje/nadogradnju HCFIS informacionog sistema, ali nije implementirao automatsku razmjenu podataka putem interfejsa između HCFIS i AIS sistema.

Nerealizovana preporuka

1.	Preispitati osnovanost i opravdanost utvrđene osnovice za obračun plaće direktora i pomoćnika direktora s nadležnim institucijama Zeničko-dobojskog kantona, te dodatke na osnovnu plaću direktora uskladiti s odredbama Pravilnika o radu.
----	---

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 14 preporuka, od čega je šest novih i osam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu (jedna nerealizovana i sedam djelimično realizovanih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu date su tri preporuke, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja Izvještaja, jedna je djelimično implementirana i jedna nije implementirana. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponoviti će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Statutom i izmjenama i dopunama Statuta Zavoda⁴ utvrđeno je: sjedište, djelatnost, naziv, organizacija, Stručna služba Zavoda, planiranje, finansiranje, finansijsko poslovanje i kontrola provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja, javnost rada, donošenje Statuta i drugih općih akata Zavoda, prava, obaveze i odgovornosti organa upravljanja i rukovođenja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Stručnoj službi iz januara 2020. godine (važio do aprila 2022 godine) i iz aprila 2022. godine, na koje su Upravni odbor i Vlada Kantona dali saglasnost, utvrđena je unutrašnja organizacija i sistematizacija poslova, uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati da bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, kao i potreban broj izvršioaca. Pravilnikom iz aprila 2022. godine predviđene su sljedeće organizacione jedinice: Služba direktora, Služba za pravne i opće poslove, Služba za javne nabavke, Služba za provođenje zdravstvenog osiguranja i analitičko-pravne poslove i Služba za finansijske i računovodstvene poslove. U okviru Službe direktora, nalazi se i Jedinica za internu reviziju. Kao poseban organizacioni oblik i dio Stručne službe organizovane su poslovnice.

⁴„Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 11/16, 9/19 i 10/22

Prema datoj preporuci Ureda u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, direktor je 30. 12. 2022. donio Odluku o usvajanju internih akata finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama Zavoda (popis poslovnih procesa, mape poslovnih procesa, izrada dijagrama toka poslovnih procesa i revizorskog traga, utvrđivanje rizika, procjena rizika, praćenje rizika i mjere za ublažavanje rezidualnog rizika). Napominjemo da su ovi interni akti finansijskog upravljanja i kontrole Zavoda sačinjeni u 2020. godini, ali tada ih nije usvojio direktor Zavoda.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema interne kontrole, Zavod je donio značajan broj internih akata: Pravilnik o knjigovodstvu; Računovodstvene politike; Pravilnik o organizaciji računovodstveno-informacionog sistema; Pravilnik o materijalnom poslovanju; Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza; Procedura o uslovima i načinu korištenja službenog vozila; Procedure rukovanja gotovim novcem; Procedure za postupanje u sudskim predmetima; Procedure za provođenje postupka prijema u radni odnos i druge.

Odlukom direktora od 6. 7. 2022. godine formirana je radna grupa za finansijsko upravljanje i kontrolu (koordinator i šest članova). Zavod je u propisanom roku sačinio Godišnji izvještaj i dostavio ga Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog kantona. U Godišnjem izvještaju planirane su mjere koje je potrebno poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama. Pored toga, Zavod je unio sve podatke u vezi s finansijskim upravljanjem i kontrolom (modul Godišnji izvještaj, modul registar rizika, modul za internu reviziju) u softversku aplikaciju PIFC, čiji je cilj unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i funkcije interne revizije.

U toku 2022. godine Zavod je primjenjujući član 7. stav (2), tačka (d) Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu⁵ (u daljnjem tekstu: Uredba) zaključio ugovore o radu na određeno vrijeme sa šest zaposlenika (nezdravstveni radnici), na period do 120 dana, bez provođenja postupka javnog oglašavanja. Naime, Uredbom iz 2019. godine omogućen je prijem u radni odnos bez raspisivanja javnog oglasa na određeno vrijeme ako se radi o poslovima koji ne trpe odlaganje, a najduže do 120 dana sa istim izvršiocem, u kojem periodu se mora okončati procedura prijema u radni odnos u skladu s odredbama Uredbe, između ostalog, u slučaju neophodnog hitnog radnog angažovanja radnika zbog povećanja obima poslova, sprečavanja nastanka veće štete, kvara na postrojenjima, elementarne nepogode, epidemije, trovanja i slično. Zavod je 8. 4. 2022. donio interni akt Procedure za provođenje postupka prijema u radni odnos, koji je usklađen s Uredbom.

Vlada Kantona je dopunama Uredbe iz marta 2020. godine, kao izuzetak od obaveze javnog oglašavanja, pored slučaja otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu i prijema u radni odnos na određeno vrijeme po programima zapošljavanja, uvrstila i prijem u zdravstvene ustanove na području Kantona (bolnicama i domovima zdravlja, Zavodu, Javnoj ustanovi Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (u daljnjem tekstu: Institut), Javnoj ustanovi Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu), Javnoj ustanovi Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog Kantona (u daljnjem tekstu: Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti), u periodu trajanja Odluke o proglašenju stanja nesreće uzrokovanog pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije BiH.⁶ Izmjenom Uredbe iz novembra 2020. godine utvrđeno je da se prijem na ovaj način može vršiti za vrijeme dok je na snazi Naredba o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID-19 na teritoriji Federacije BiH.⁷

Izmjenama i dopunama Uredbe data je mogućnost prijema u radni odnos bez provedene procedure javnog oglašavanja, a da pri tome prijem nije ograničen isključivo na zdravstvene radnike, i nije utvrđeno ni da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme. Ističemo i da je obrazloženjima za donošenje uredbi o dopuni izmjeni Uredbe, koja su dostavljena Vladi Kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona navelo da je nužno pristupiti dopuni i izmjeni Uredbe zbog novonastale situacije uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19). Sadržaj obrazloženja objavljen je i na zvaničnoj web-stranici Zeničko-dobojskog kantona.⁸

⁵ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 8/19, 6/20, 19/20

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 21/20

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 48/20

⁸ <https://www.zdk.ba/vijesti/item/9201-obrazlozenje-dopuna-uredbe-o-postupku-prijema-u-radni-odnos-u-javnom-sektoru-zdk>

Zbog navedenog, skrećemo pažnju na to da je izmjenama i dopunama Uredbe ostavljena i mogućnost zapošljavanja administrativnog osoblja, a ne samo zdravstvenih radnika, bez provedene procedure javnog oglašavanja, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu, kao i na činjenicu da sama dopuna Uredbe na dva različita načina tretira zapošljavanje tokom trajanja epidemije.

Konstatujemo da je Zavod uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima kojima se reguliše interna kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog kantona u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Organi Zavoda

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zavodom upravlja Upravni odbor kojeg imenuje Vlada Kantona, na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo zdravstva). Djelokrug i rad Upravnog odbora regulisan je Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda. Članom 101. Zakona o zdravstvenom osiguranju i Statutom utvrđeno je da se Upravni odbor sastoji od devet članova: tri člana iz reda osiguranika zdravstvenog osiguranja, dva člana iz reda poslodavaca i četiri člana iz reda zdravstvenih radnika. Upravni odbor koji je imenovan 2019. godine obnašao je svoju funkciju u 2022. godini u sastavu od osam članova: predsjednik Almir Redžić i članovi: Eldina Čerim, Arnesa Memić, Faruk Durmić, Jasmin Hodžić, Bakir Škaljo, Mersiha Bećirović i Slaven Radoš. Prema informacijama objavljenim na službenoj web-stranici Skupštine Kantona i Vlade Kantona, zbog nepravilnosti u radu Upravnog odbora Zavoda, koje su konstatovane u Izvještaju Ureda o finansijskog reviziji Zavoda za 2020. godini, upućen je prijedlog za razrješenje članova Upravnog odbora prije isteka mandata na koji je imenovan.⁹ Vlada Kantona je 20. 1. 2023. godine usvojila Odluku o razrješenju Upravnog odbora, te 27. 1. 2023. donijela Rješenje o imenovanju na kraći period Upravnog odbora Zavoda, odnosno do okončanja postupka po javnom oglasu za izbor i imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora, a najviše do tri mjeseca. Upravni odbor je imenovan u sljedećem sazivu: predsjednica Almira Baručija-Kapidžić i članovi Emir Osmanbašić, Aida Bašić, Dženana Bočić, Emira Dajić-Alić, Mujo Hodžić, Alan Handžić, Ahmed Begić i Branislav Stevanović. Prema dobivenoj informaciji Kantonalnog ministarstva zdravstva, imenovanje novog Upravnog odbora je u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju u dijelu sastava Upravnog odbora (tri člana iz reda osiguranika zdravstvenog osiguranja, dva člana iz reda poslodavaca i četiri člana iz reda zdravstvenih radnika). Nakon imenovanja privremenog Upravnog odbora, poduzete su daljnje aktivnosti s ciljem imenovanja Upravnog odbora u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda, na mandatni period od četiri godine.

U skladu s članom 29. Statuta, Zavodom rukovodi direktor, kojeg imenuje i razrješava Vlada Kantona, na prijedlog ministra zdravstva Kantona na period od četiri godine. Nakon provedenog postupka javnog konkursa za imenovanja na poziciju direktora Zavoda, Vlada Kantona je 25. 7. 2019. godine donijela Rješenje o konačnom imenovanju direktora, kojim se Omer Škaljo imenuje na poziciju direktora Zavoda na mandatni period od četiri godine. Upravni odbor je istog dana zaključio ugovor o radu s direktorom. Ugovorom o radu utvrđeno je da ukoliko direktor bude smijenjen prije isteka mandatnog perioda na koji je imenovan, a ta smjena nije posljedica kršenja ili neispunjavanja radnih obaveza, Zavod se obavezuje direktoru isplatiti sve neisplaćene neto plaće do kraja predviđenog mandatnog perioda. **Ovakav način obračuna i isplate plaće nije predviđen Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda koji datira iz 2020. godine, niti drugim propisima. Naime, Zakonom o radu i Pravilnikom o radu definisano je da zaposlenicima pripada plaća za obavljeni rad.**

⁹ Izvor: <https://www.zdk.ba/vijesti/item/11330-upravni-odbor-zavoda-zdravstvenog-osiguranja-razrijesen-zbog-utvrdenih-nepravilnosti-u-radu>

Preporuka:

- **preispitati odredbe ugovora o radu direktora koje se odnose na isplatu plaće direktora u slučaju smjene i uskladiti ih sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Pravilnikom o radu.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹⁰ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH¹¹ (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Zavod je uspostavio Jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirana su tri radna mjesta: rukovodilac jedinice za internu reviziju i dva interna revizora, a popunjena su radna mjesta internih revizora.

Sačinjeni su i odobreni Strateški plan interne revizije 2022-2024. godine i Godišnji plan rada za 2022. godinu. Godišnji izvještaj interne revizije sačinjen je i dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija u zakonskom roku. **Navedene dokumente su pripremili interni revizori, što nije u skladu s članom 14. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kojim je propisano da ih priprema rukovodilac jedinice za internu reviziju.**

Ovako popunjena Jedinica za internu reviziju nije dovoljna da bi funkcija interne revizije bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju, što nije u skladu sa Zakonom i Pravilnikom.

Godišnjim planom za 2022. i njegovim izmjenama planirano je obavljanje sljedećih revizija: Revizija pravnih sporova koji se vode na štetu Zavoda; Revizija blagajničkog poslovanja; Revizija poštovanja ugovornih obaveza (Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica); Revizija poštovanja ugovornih obaveza (Javna ustanova Dom zdravlja Breza); Revizija poštovanja ugovornih obaveza (Javna ustanova Dom zdravlja „Izudin Mulabecirović-Izo“ Tešanj); Revizija poštovanja ugovornih obaveza (Javna ustanova „Dom zdravlja“ Visoko); Revizija korištenja zaliha (upravljanja ekonomatom Zavoda); Revizija upravljanja tekućom rezervom; Revizija izrade i usvajanja Finansijskog plana i Revizija po nalogu rukovodioca institucije (ad hoc revizija).

Prema Godišnjem izvještaju interne revizije za 2022, provedene su sve planirane revizije, izuzev Revizije po nalogu rukovodioca institucije (ad hoc revizija).

U sačinjenim revizorskim izvještajima za 2022. godinu konstatovan je zadovoljavajući sistem internih kontrola, uz manje značajne nedostatke.

U „Reviziji upravljanja tekućom rezervom“ data je preporuka: ukoliko budu utvrđena prekoračenja na nekim stavkama, do kraja poslovne godine donijeti odgovarajuću/e odluku/e o pokriću za sve stavke čija je potrošnja iznad planirane, a u izvještaju „Revizija upravljanja ekonomatom Zavoda“ preporučeno je da se postojeći Pravilnik o materijalnom poslovanju iz 2007. godine ažurira na način da se precizno reguliše poslovanje u ekonomatu Zavoda i da se jedinice mjere koje se koriste prilikom evidentiranja ulaza budu identične i prilikom izlaza, tj. prilikom predaje korisnicima, što je i realizovano.

O utvrđenim nedostacima i datim preporukama u revizijama o poštovanju ugovornih obaveza u domovima zdravlja Zenica, Breza, Visoko i Tešanj detaljnije je pojašnjeno u tački 6.1.2.2 Izvještaja.

Prema Godišnjem izvještaju interne revizije za 2022, u okviru izvršenih revizija date su 23 preporuke, od čega je 12 realizovano, a za 11 preporuka nije istekao rok za provođenje.

Ne može se potvrditi da je Zavod uspostavio Jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, imajući u vidu da nije popunjeno radno mjesto rukovodioca interne revizije.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Preporuka:

- *uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i ostalim pratećim propisima.*

Prevenција korupcije

Vlada Kantona je 31. 3. 2022. godine usvojila Strategiju za prevenciju i borbu protiv korupcije za period 2022-2026, a 10. 6. 2022. je donijela i Odluku o usvajanju Akcionog plana za provođenje strategije za prevenciju i borbu protiv korupcije za period 2022-2024. godine. Zavod je 6. 12. 2022. donio Operativni plan za provođenje Strategije za prevenciju i borbu protiv korupcije Kantona za period 2022-2024. godine.

Direktor je 9. 5. 2022. godine donio Rješenje o imenovanju Tima za borbu protiv korupcije Zavoda, koji je nosilac antikorupcijskih aktivnosti prema kantonalnom Uredu za borbu protiv korupcije. Upravni odbor Zavoda je 17. 8. 2022. godine donio Pravilnik o borbi protiv korupcije.

Upravni odbor je 18. 1. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Plana integriteta.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Upravni odbor je 28. 10. 2022. godine usvojio Finansijski plan Zavoda za 2022, sa Odlukom o načinu izvršenja Finansijskog plana u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o budžetima u FBiH, na koje je Skupština Kantona u decembru 2021. godine dala saglasnost. Finansijskim planom su planirani uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 218.845.000 KM. Osnov za donošenje Finansijskog plana za 2022. godinu je Zakon o doprinosima i podzakonski akti kojima su utvrđuju osnovice, stope i način obračuna i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje, Zakon o zdravstvenom osiguranju, Odluka o osnovicama i stopama doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u Kantonu,¹² Odluka o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite,¹³ te Odluka o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova¹⁴ (u daljnjem tekstu: Odluka o mjerilima), pokazatelji o ostvarenim prihodima i rashodima Zavoda, te procjena izvršenja za 2021. godinu. Polazni osnov za utvrđivanja plana ostalih prihoda bila je realizacija prihoda u 2021 godini.

U strukturi ukupno planiranih prihoda najveći dio planiran je na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje (203.244.000 KM), koji čine 93% ukupno planiranih prihoda Zavoda.

Planirani rashodi i izdaci odnose se na: rashode za medicinske i laboratorijske usluge zdravstvene zaštite: primarna, konsultativno-specijalistička, bolnička sekundarnog i tercijarnog nivoa u Kantonu i van Kantona (154.659.900 KM), izdatke za materijal, sitni inventar, ortopedska pomagala, lijekove sa esencijalne liste i druge posebne usluge 36.309.500 KM), tekuće transfere date pojedincima i neprofitnim organizacijama i druge tekuće rashode (9.885.000 KM), kapitalne izdatke (8.825.000 KM), tekuću rezervu (5.000.000 KM), rashode plaća i naknada troškova zaposlenih Zavoda (3.819.600 KM) i doprinose poslodavaca i ostale doprinose (346.000 KM).

Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2022. godinu usvojio je Upravni odbor 5. 9. 2022. godine sa Odlukom o izvršenju Finansijskog plana za 2022, na koje je Skupština Kantona dala saglasnost 23. 9. 2022. godine. Izmjenama i dopunama Finansijskog plana planirani su uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 235.383.450 KM, odnosno planirani su više za 16.538.450 KM u odnosu na izvorni Finansijski plan.

¹² „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 12/13, 14/13

¹³ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 04/05;13/08;i 13/17

¹⁴ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 19/19

Izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2022. godinu planirani prihodi po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje iznose 233.515.450 KM, koji čine 99% ukupno planiranih prihoda Zavoda. Najznačajnije povećanje je na sljedećim rashodima: rashodi za medicinske i laboratorijske usluge (13.812.000 KM), izdaci za materijal, sitni inventar, ortopedska pomagala, lijekove sa esencijalne liste i druge posebne usluge (1.358.000 KM) i tekući transferi dati pojedincima i neprofitnim organizacijama (1.308.450 KM).

Upravni odbor je 29. 12. 2022. godine donio Odluku o preraspodjeli sredstava od ostvarenih ušteda za pokriće dijela prekoračenja u Finansijskom planu, u skladu s članom 59. Zakona o budžetima u FBiH, uz prethodno dobivenu saglasnost nadležnog ministarstva. Odlukom se nedovoljno predviđeni rashodi podmiruju (uvećavaju) iz ostvarenih ušteda, odnosno smanjenjem sredstava na drugim stavkama u okviru odobrenog Finansijskog plana, najviše do 10% ukupno utvrđenih rashoda u Finansijskom planu za 2022. godinu. U obrazloženju navedene Odluke utvrđeno je da je na određenim pozicijama evidentirana ušteda i da se ukazuje potreba za uvećanjem određenih pozicija rashoda. Po osnovu ove odluke o preraspodjeli sredstava od ostvarenih ušteda u ukupnom iznosu od 808.000 KM umanjene su sljedeće pozicije: konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita van Kantona (vanbolničko liječenje Klinički univerzitetski centar u Sarajevu (u daljnjem tekstu: KCUS), Univerzitetski klinički centar Tuzla (u daljnjem tekstu: UKC Tuzla) i dr.) 200.000 KM i bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog i tercijarnog nivoa u Kantonu (ugovori, porodi, plućno...) 608.000 KM, a uvećani su: bolnička zdravstvena zaštita tercijarni nivo van Kantona 200.000 KM, sufinansiranje tercijarne zdravstvene zaštite u Kantonu (biopsije, razbijanje kamenaca, magnetna rezonanca...) 425.000 KM i ortopedske sprave i pomagala 183.000 KM.

Zavod je izdvojio sredstva u **obaveznu rezervu** u iznosu od 11.900.000 KM (6% od ukupnih rashoda ostvarenih u prošloj godini) u skladu s članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kojim je propisana obaveza da se izdvoji obavezna rezerva u visini najmanje 5% ukupnih rashoda ostvarenih u prethodnoj godini. Naime, članom 107. Zakona o zdravstvenom osiguranju definisano da sredstva rezerve služe za osiguranje tekuće likvidnosti i pokriće gubitka, a mogu se koristiti i za komercijalne pozajmice (zdravstvenim ustanovama). U 2022. godini nisu korištena sredstva obavezne rezerve.

Članom 60. Zakona o budžetima u FBiH je propisano da sredstva **tekuće rezerve** mogu iznositi najviše do 3% planiranih prihoda, bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i bez primitaka. Finansijskim planom Zavoda za 2022. godinu planirana je tekuća rezerva u iznosu od 5.000.000 KM, što iznosi 2,3% od planiranih prihoda bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i bez primitaka.

Članom 19. Odluke o izvršenju Finansijskog plana za 2022. godinu utvrđeno je da ukoliko se preraspodjelom sredstava ne mogu pokriti prekoračenja, Upravni odbor može donijeti odluku da se prekoračenja na stavkama pokriju iz tekuće rezerve.

Upravni odbor je tokom 2022 godine donio četiri odluke o odobravanju korištenju sredstava iz tekuće rezerve za pokriće prekoračenja u ukupnom iznosu od 4.986.395 KM. Sredstva tekuće rezerve odobrena su za: posebne programe za unapređenje zdravstvene zaštite 3.820.420 KM; lijekove sa esencijalne liste 350.000 KM; ortopedske sprave i pomagala 300.000 KM; bolničku zdravstvenu zaštitu tercijarnog nivoa van Kantona 300.000 KM; lijekove po posebnom odobrenju 100.000 KM; naknade troškova zaposlenih 50.000 KM; posebno skupe lijekove i preparate 40.975 KM; bruto plate i doprinosi za zaposlenike po programima zapošljavanja 15.000 KM i naknade troškova za zaposlenike po programima zapošljavanja 10.000 KM.

Upravni odbor je 9. 11. 2020. godine usvojio Strateški plan rada Zavoda 2020-2023. godine. Sačinjen je i Program rada Zavoda za 2022. godinu, koji je Upravni odbor usvojio 18. 3. 2022. godine.

5.2 Izvještavanje

Upravni odbor je 23. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu. Zavod je Izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2022. godinu dostavio Kantonalnom ministarstvu zdravstva 27. 2. 2023. godine. Izvještaj je razmatrala Skupština Kantona 25. 4. 2023. godine i na njega dala saglasnost.

Upravni odbor je 29. 3. 2023. godine usvojio Izvještaj o radu Zavoda za 2022. godinu, koji je 26. 4. 2023. godine dostavljen Kantonalnom ministarstvu zdravstva.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnji finansijski izvještaj, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Upravni odbor je 23. 2. 2023. godine usvojio Godišnji obračun Zavoda za 2022, u skladu s članom 60. Statuta.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1. Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Zavod je iskazao prihode i primitke u iznosu 226.282.051 KM, što je za 9.101.399 KM manje u odnosu na plan.

Strukturu prihoda i primitaka čine prihodi od poreza u iznosu od 224.462.695 KM i neporezni prihodi u iznosu od 1.819.356 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi Zavoda se najvećim dijelom ostvaruju uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju¹⁵ i Zakonom o doprinosima.¹⁶

U ukupnim prihodima najznačajniji su **prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje** iskazani u iznosu od 224.462.695 KM, u okviru kojih se na: prihode po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje zaposlenika odnosi 211.774.090 KM, prihode od doprinosa za zdravstveno osiguranje – korisnici penzija 4.384.527 KM, osiguranje nezaposlenih 3.832.556 KM, prihodi od inoosiguranja (paušalne naknade) 2.438.641 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje od drugih samostalnih djelatnosti i samostalnog rada 1.463.538 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje na teret Budžeta Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Budžet Kantona) 469.222 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje ličnim sredstvima (dobrovoljno osiguranje) 98.252 KM, te na doprinose za zdravstveno osiguranje za izbjegla i raseljena lica 1.869 KM.

Odlukom o osnovicama i stopama doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u Kantonu¹⁷ (u daljnjem tekstu: Odluka) utvrđene su stope doprinosa, osnovica i obveznici uplate doprinosa, kao i način obračunavanja i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje iz ličnih i drugih primanja osiguranika i na lična i druga primanja osiguranika. Zavod prema svojim matičnim evidencijama dostavlja broj osiguranika nadležnim ministarstvima Kantona koji su obveznici uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje svojih osiguranika. Prema Odluci, obračun tih doprinosa za kantonalno Ministarstvo rada, socijalne politike i izbjeglica je po stopi od 1,25% na osnovicu koju čini 40% prosječne bruto plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret Budžeta Kantona u iznosu od 469.222 KM odnose se na uplate: Ministarstva rada, socijalne politike i izbjeglica Kantona 270.000 KM, Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona 118.520 KM, kantonalno Ministarstva obrazovanja 80.702 KM.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

¹⁷ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 12/13 i 14/13

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona uplaćuje, u skladu s odlukom, osigurana sredstva, ali ona nisu dovoljna s obzirom na broj osiguranika za koje je ovo Ministarstvo u obavezi da izvrši uplatu doprinosa. Ministarstvo je u 2022. godini po ovom osnovu uplatilo 270.000 KM (135.000 KM za 2021. godinu i 135.000 KM za 2022. godinu). Ova sredstva su znatno manja od sredstava koja je Zavod obračunao za 2022. godinu po osnovu podataka o broju osiguranih lica za koje je obveznik uplate doprinosa Ministarstvo.

Uplate po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika, penzionera, nezaposlenih se direktno evidentiraju na prihod. U Kantonu je na 31. 12. 2022. godine na zdravstveno osiguranje bilo prijavljeno 318.256 osiguranih lica, od čega je 217.357 osiguranika – nosilaca osiguranja (68,3%) i 100.899 članova porodica osiguranika (31,7%).

U skladu s članom 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni su, između ostalog, organizovati praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.¹⁸ Zavod ima mogućnost dnevnog praćenja svih uplata doprinosa po obveznicima i tačnu evidenciju redovnih platiša obaveza kao i onih koji vrše uplatu povremeno ili nikako, ali ne i mogućnost poduzimanja mjera prinudne naplate koja je u nadležnosti Porezne uprave. Proces praćenja i analize podataka o naplati doprinosa je svakodnevni proces u Službi za finansijske i računovodstvene poslove. Zavod je u toku 2022. godine poslao 142 opomene neurednim platišama.

Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje¹⁹ definisano je da su svi dužnici koji su određeni Zakonom bili obavezni pokrenuti postupak za izmirenje dugovanja na način da se podnese prijava Zavodu po vrsti i visini dugovanja nosiocima osiguranja pojedinačno po vrsti osiguranja. Dužnici su bili u obavezi da na osnovu dokumentacije priložene uz prijavu dužnika usaglase stanje međusobnih dugovanja i potraživanja, kao i da navedu način izmirivanja duga. Zakonom je regulisano da će zavodi osigurati posebnu knjigovodstvenu evidenciju o naplati potraživanja na osnovu doprinosa, kao i obaveza Porezne uprave da učestvuje u postupku i nadzoru nad postupkom naplate dospelih, a nenaplaćenih doprinosa. Porezni obveznici sa najvećim dugovanjima su preduzeća koja su u periodu 2006–2010. godine zaključila sa Zavodom sporazume, odnosno anekse sporazuma o obročnoj otplati duga, na osnovu navedenog Zakona, a nenaplaćena potraživanja za socijalno osiguranje i njihova dugovanja (20 dužnika) zaključno sa 2022. godinom iznose 22.219.476 KM.

Prihodi od inoosiguranja u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 2.438.641 KM, a odnose se na prihode od paušalnih naknada po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (Republika Slovenija 1.601.755 KM; Republika Njemačka 824.261 KM, Republika Austrija 12.151 KM i Republika Srbija - vojni osiguranici 474 KM).

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH (u daljnjem tekstu: FZZOIR) koordinira međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju i provodi ih i koordinira rad kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje. Potraživanja od FZZOIR-a, odnosno od inostranih nosilaca osiguranja, zbog velikog broja reklamacija i kontrareklamacija samog Zavoda i zemalja sa kojima su potpisani sporazumi o socijalnom osiguranju, naplaćuju se sa zakašnjenjem od nekoliko godina, a naplaćeni paušalni troškovi tokom 2022. godine odnose se najvećim dijelom na 2019. i 2020. godinu.

Napominjemo da u 2022. godini nisu iskazani prihodi u iznosu od 339.448 KM po osnovu stvarnih troškova za inostrane osiguranike kojima je pružena zdravstvena usluga na području Kantona, što je detaljno pojašnjeno u tački 6.2.1 Izveštaja.

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 42/09, 109/12, 86/15, 30/16

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 25/06

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani u iznosu od 1.819.356 KM odnose se na: prihode od premija osiguranja – markica 1.149.300 KM, prihode od neposrednog učešća u troškovima zdravstvene zaštite (participacija) od 496.702 KM, prihode po regresnom postupku 140.123 KM, prihode od zakupnina od 25.605 KM i ostale neplanirane uplate 7.626 KM.

Prihodi po osnovu neposrednog učešća osiguranika u vidu uplate premije osiguranja (markice) ostvareni su u iznosu od 1.149.300 KM. U skladu s Odlukom o neposrednom učestvovanju osiguranih osoba u troškovima korištenja zdravstvene zaštite, Upravni odbor je 7. 12. 2021. godine donio Odluku o visini premije zdravstvenog osiguranja za 2022. godinu, koja iznosi 20 KM godišnje po osiguranoj osobi. Sredstva naplaćena po osnovu premije osiguranja su prihodi Zavoda i koriste se za neposrednu zdravstvenu zaštitu.

Prihodi od participacije iskazani su u iznosu od 496.702 KM koji se odnose na prihode po osnovu učešća osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite (participacija). Prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju, participacija je prihod Zavoda. Članom 12. Odluke o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite, koju je donijela Vlada Kantona, regulisano je da su zdravstvene ustanove u obavezi sačinjavati izvještaje o naplaćenom iznosu neposrednog sudjelovanja osiguranih osoba, šestomjesečno ih dostaviti Zavodu, što su i učinile u 2022. godini.

Upravni odbor Zavoda je 23. 12. 2020. godine donio Odluku o utvrđivanju kriterija za ustupanje dijela sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite (participacije), prema kojoj su zdravstvene ustanove dužne naplaćenu participaciju uplatiti na račun Zavoda i dostaviti mjesečni izvještaj o naplaćenju participaciji. Zdravstvene ustanove su tokom 2022. godine dostavljale mjesečne izvještaje o naplaćenju participaciji u skladu s članom IV navedene Odluke. Međutim, **prema članu V ove Odluke, ukupna sredstva koja je zdravstvena ustanova naplatila u toku godine po osnovu participacije dužna je uplatiti na račun Zavoda do 31. 12. tekuće godine.** U 2022. godini knjigovodstveno je evidentirano 21.150 KM prihoda po osnovu naplaćene participacije iz 2021. godine (za decembar 2021. godine). Prema dostavljenom pregledu, u 2023. godini je evidentiran prihod po osnovu participacije u iznosu od 26.746 KM koji se odnosi na naplaćenu participaciju zdravstvenih ustanova za 2022. godinu. **U vezi navedenog, konstatujemo da zdravstvene ustanove nisu uplatile sva naplaćena sredstva po osnovu participacija na račun Zavoda do 31. 12. 2022. godine.**

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti prema zdravstvenim ustanovama na redovnoj uplati participacije u skladu sa odlukom Upravnog odbora o utvrđivanju kriterija za ustupanje dijela sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite (participacije).**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 219.938.103 KM, što predstavlja ostvarenje od 93,44% u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 235.383.450 KM.

Strukturu rashoda i izdataka, s indeksima ostvarenja čine: rashodi zdravstvene zaštite 200.210.211 KM (91,03%), tekući transferi 14.212.482 KM (6,47%), rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda 4.602.912 KM (2,09%) i izdaci za nabavku stalnih sredstava 912.498 KM (0,41 %).

U Izvještaju o izvršenju Finansijskog plana za 2022. godinu utvrđena su prekoračenja koja se odnose na: posebne programe za unapređenje zdravstvene zaštite za 3.820.419 KM (ova sredstva nisu planirana u finansijskom planu); ortopedska pomagala za 616.283 KM ili za 11% više od plana; tercijarnu zdravstvenu zaštitu – Kanton za 371.982 KM ili za 8,8% više od plana; bolničku zdravstvenu zaštitu tercijarnog nivoa van Kantona za 186.243 KM ili za 2,5% više od plana; lijekove sa esencijalne liste za 13.090 KM ili za 0,04% više od plana i bruto plate i doprinose za zaposlenike po programima zapošljavanja za 9.970 KM ili za 33,2% više od plana.

Naime, Zavod je stvarao obaveze iznad planom utvrđenog iznosa, ali je odlukom o preraspodjeli sredstava od ostvarenih ušteda za pokriće dijela prekoračenja u Finansijskom planu i odlukama o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće rezerve za pokriće dijela prekoračenja izvršio pokriće stvorenih prekoračenja po pojedinim pozicijama rashoda.

6.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda

Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda iznose 4.602.912 i čine 2,09% ukupnih rashoda i izdataka, a u odnosu na planirana sredstva (5.677.600 KM) predstavljaju ostvarenje od 81,07%.

Strukturu rashoda i izdataka Stručne službe Zavoda čine: bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi u iznosu od 3.636.505, izdaci za materijal i usluge koji iznose 931.821 KM i drugi tekući rashodi 34.586 KM.

6.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi iskazani su u iznosu od 3.636.505 KM, i imaju sljedeću strukturu: bruto plaće i naknade plaća 2.833.599 KM, naknade troškova zaposlenih 504.575 KM i doprinosi 298.332 KM.

Obračun i isplata plaća regulisana je Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor) i Pravilnikom o radu.

Naime, Zavod i Sindikalna organizacije službenika Zavoda su 28. 2. 2020. potpisali Kolektivni ugovor, te Izmjenu i dopunu Kolektivnog ugovora od 27. 4. 2020. godine. Ovim Kolektivnim ugovorom utvrđena su prava i obaveze Zavoda kao poslodavca i radnika Zavoda, te da svi opći akti Zavoda kojima se regulišu radni odnosi i prava radnika iz radnih odnosa moraju biti usklađeni s Kolektivnim ugovorom, osim ako drugačije nije regulisano Zakonom o radu. Prije zaključivanja Kolektivnog ugovora, kao i njegovih izmjena i dopuna, nije pribavljena saglasnost Kantona kao osnivača Zavoda. Naime, članom 138. Zakona radu utvrđeno je da pojedinačne kolektivne ugovore zaključuje reprezentativni sindikat kod poslodavca i poslodavac, a gdje se kao vlasnik pojavljuje Federacija, kanton, grad ili općina, potrebno je prethodno pribaviti njihovu saglasnost. **Imajući u vidu da nije pribavljena prethodna saglasnost Kantona, ne možemo potvrditi da su Kolektivni ugovor, kao i Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora, doneseni u skladu s članom 138. Zakona o radu.**

Pravilnikom o radu iz 2021. godine, i njegovim izmjenama i dopunama, utvrđeno je da je osnovna plaća radnika najniži iznos koji poslodavac mora platiti radniku za puno radno vrijeme za posao odgovarajuće grupe složenosti i rezultate rada, i predstavlja umnožak najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti u koje je razvrstano zvanje i poslovi radnika. Najniža neto plaća kao osnovica za obračun predstavlja umnožak neto satnice i broja radnih sati u toku mjeseca. Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu utvrđeno je da najniža prosječna neto satnica ne može biti niža od 2,50 KM, te da se najniža bruto satnica usklađuje s povećanjem troškova života, rasta cijena na malo i ukupnog privrednog napretka najmanje jednom godišnje, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. U skladu s tim, Odlukom o povećanju satnice za obračun plaće, koja je bila u primjeni od 1. 1. 2021. godine, neto satnica uvećana je za 4,2% i iznosila je 2,60 KM. U 2022. godini po osnovu Odluke o povećanju satnice od 25. 8. 2022. godine s primjenom od 1. 8. 2022. godine, neto satnica je uvećana za 10% i iznosi 2,86 KM.

Osnovna plaća zaposlenika može se korigovati na osnovu ostvarenih rezultata rada (stimulacija na radu), a stimulacija se može odobriti u maksimalnom iznosu od 20% u slučajevima koji su predviđeni Pravilnikom o radu i internim aktom Kriteriji za stimulaciju koji datira iz 2019. godine. Isplata stimulacija se vrši na pismeni prijedlog rukovodioca, te odluke direktora. U toku 2022. godine, zaposlenicima su isplaćene stimulacije u ukupnom iznosu neto 11.600 KM.

Plaća zaposlenika uvećava se za 0,6% za svaku godinu penzijskog staža, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%. Uvidom u obračun plaća, konstatovali smo da se obračun plaća vrši na osnovu odluke direktora o vrijednosti bruto satnice, koja se donosi na mjesečnom nivou.

Pravilnikom o radu utvrđeno je da visinu osnovne plaće direktora Zavoda utvrđuje Upravni odbor, s tim da ne može biti veća od četiri prosječne mjesečne isplaćene neto plaće Zavoda, te da se na osnovnu plaću obračunava 15% za položajni dodatak i 15% na složenost poslova i odgovornost. Pravilnikom o radu predviđeno je da visinu osnovne plaće pomoćnika direktora utvrđuje Upravni odbor, te da se pomoćnicima direktora na osnovnu plaću obračunava 5% na složenost poslova i odgovornost. Također, Pravilnikom o radu je utvrđeno da se rukovodnim zaposlenicima osnovna plaća uvećava za položajni dodatak od 5 do 15% na utvrđenu plaću. **Odredbe Pravilnika o radu, kao i ugovora o radu, kojima je regulisano uvećanje osnovne plaće po osnovu položajnog dodatka i po osnovu složenosti poslova i odgovornosti, nisu usaglašene s odredbama Kolektivnog ugovora, kojim su predviđeni dodaci na plaću po osnovu prekovremenog rada, noćnog rada, rada na dane sedmičnog odmora i rada u dane koji su po zakonu neradni, i uvećanje osnovne plaće pred ostvarivanje prava na starosnu penziju. Ovako regulisana uvećanja plaće predstavljaju uvođenje novog prava u odnosu na prava definisana Kolektivnim ugovorom. Ovo je imalo za posljedicu da se obračun plaća za direktora, pomoćnika direktora i rukovodeće zaposlenike nije vršio u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom.**

Najviša neto isplaćena plaća u 2022. godini iznosila je 8.410 KM (uključujući položajni dodatak od 15% i dodatak na složenost poslova i odgovornost 15% na osnovnu neto plaću), najniža neto plaća 593 KM, a prosječna neto plaća je iznosila 1.475 KM.

Direktor je 1. 12. 2021. godine donio Odluku o radnom vremenu, kojom je utvrđeno da puno radno vrijeme zaposlenika traje 37,50 sati sedmično. Zaposlenik koji radi s punim radnim vremenom ima pravo na odmor u toku radnog vremena u trajanju od 30 minuta, a ovaj odmor se ne računa u radno vrijeme. Ugovorima o radu definisano je radno vrijeme na isti način.

Zavod ima uspostavljenu elektronsku evidenciju radnog vremena, a uvidom u evidencije o radnom vremenu i radne liste zaposlenika utvrđeno je da Zavod vodi evidencije kako nalaže Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.²⁰

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 504.575 KM, od čega se na naknade za topli obrok odnosi 260.238 KM, naknade za prevoz s posla i na posao 32.994 KM, regres za godišnji odmor 74.569 KM, otpremnine zbog odlaska u penziju 16.810 KM, pomoći u slučaju smrti i ostalih bolesti 13.044 KM i na jednokratnu pomoć zaposlenicima 106.920 KM. Obračun i isplata ovih naknada vrše se u skladu s Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu i Odlukom o uslovima i visini isplata koje nemaju karakter plaće.

Naknada za topli obrok se obračunavala i isplaćivala u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku za svaki dan proveden na radu.

Naknade za prevoz na posao i s posla isplaćene su u ukupnom iznosu od 32.994 KM. Pravo na ovu naknadu, imaju zaposlenici kojima nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje 7 km, u visini koštanja gradskog, prigradskog ili međugradskog prevoza.

Naknada za regres iskazana je u iznosu od 74.569 KM za 101 zaposlenika koji su ostvarili pravo na regres, a isplata je izvršena u visini od 50% posljednje prosječne plate svih zaposlenika Zavoda. Regres do iznosa koji ne podliježe oporezivanju iznosi 53.648 KM. Na razliku isplaćenu od iznosa od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije isplate, koliko je neoporezivo u skladu s Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak o porezu na dohodak,²¹ Zavod je obračunao i platio pripadajuće poreze i doprinose.

Naknade prilikom odlaska u penziju isplaćuju se u visini od pet prosječnih neto plaća ostvarenih u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. U 2022. godini ove naknade su isplaćene u ukupnom iznosu od 16.810 KM.

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22 i 57/22

Direktor je na osnovu Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena Vlade FBiH²² donio 30. 12. 2022. godine Odluku kojom se odobrava isplata jednokratne pomoći u visini od 1.080 KM po zaposlenom, te je po ovom osnovu isplaćeno ukupno 106.920 KM za 99 zaposlenika.

Preporuka:

- **uskладiti Pravilnik o radu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima o obavezama poslodavaca i radnika Zavoda, u dijelu obračuna i isplate položajnog dodatka i dodatka na složenost poslova i odgovornost.**

6.1.2.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge Stručne službe Zavoda iskazani su u iznosu od 931.821 KM, a najvećim dijelom odnose se na: izdatke po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada (425.803 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (157.038 KM), otpis nenaplativih potraživanja (112.412 KM) i izdatke za energiju (71.266 KM).

Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada iskazani u ukupnom iznosu od 425.803 KM najvećim dijelom se odnose na naknade članovima Ljekarskih komisija (355.453 KM) i naknade članovima Upravnog odbora (30.426 KM).

Izdaci za rad Ljekarskih komisija najvećim se dijelom odnose na izdatke za rad Ljekarske komisije za kontrolu bolovanja preko 42 dana (177.640 KM) i na izdatke za rad Komisije za upućivanje na liječenje van Kantona (77.640 KM).

Ljekarska komisija za kontrolu bolovanja preko 42 dana – Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za osiguranika²³ utvrđeno je da privremenu spriječenost za rad preko 42 dana utvrđuje Prvostepena Ljekarska komisija koju imenuje direktor zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite, odnosno zavoda medicine rada s kojim Zavod ima zaključen ugovor o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog osiguranja. U slučaju da direktori zdravstvenih ustanova nisu u mogućnosti imenovati Ljekarsku komisiju (nedostatak kadra, finansijskih sredstva i drugo), dvije ili više zdravstvenih ustanova će formirati zajedničku Ljekarsku komisiju, koju imenuje Zavod uz pribavljenu saglasnost direktora zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite. Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za osiguranika definisano je da Ljekarska komisija za kontrolu bolovanja preko 42 dana ima tri člana od kojih, po mogućnost, najmanje jedan član treba biti doktor specijalista medicine rada, te da se članovi biraju na period od četiri godine.

Zavod je sa Javnom ustanovom Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu zaključio Ugovor o uslovima za rad prvostepene Ljekarske Komisije za vođenje privremene spriječenosti za rad preko 42 dana u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine. Ovim ugovorom utvrđeno je da će Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu obezbijediti sve neophodne uslove (materijalne, prostorne, tehničke i druge) za nesmetan rad Komisije, dok se Zavod obavezuje da na ime ovih troškova doznačava na mjesečnom nivou Kantonalnom zavodu za medicinu rada i sportsku medicinu iznos od 9.824 KM. Zavod je po ovom osnovu u 2022. godini isplatio 117.885 KM. Ovim ugovorom utvrđena je i obaveza Kantonalnog zavoda za medicinu rada i sportsku medicinu dostavljanje mjesečnih izvještaja o radu Komisije. Prezentirani su nam mjesečni, polugodišnji i godišnji izvještaji o radu Komisije.

U skladu s Odlukom Upravnog odbora, Zavod je zaključio pojedinačne ugovore o angažovanju s članovima Ljekarske komisije za kontrolu bolovanja preko 42 dana, kojima su utvrđena prava i obaveze. U toku 2022. godine doneseno je više odluka o imenovanju Komisije, a sastav Komisije činila su tri tima po tri ljekara (od kojih je jedan specijalista medicine rada), zamjenski članovi ljekara, koordinator Komisije, sekretar Komisije, te administrativni radnik. Zavod je u 2022. godini, po osnovu naknada za rad ove Komisije isplatio neto 59.755 KM.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22 i 86/22

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 03/17

Kontrolu nad radom Komisije i ljekara porodične medicine, kao i kontrolu nad osiguranim licima koja se nalaze na dužem bolovanju, vrše dva tima Radnog tijela za kontrolu bolovanja u sastavu od ukupno šest članova iz reda zaposlenika Zavoda, a koja prisustvuju sjednicama Komisije u prostorijama Zavoda za medicinu rada, te vrše kontrolu rada i postupanja u skladu s Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika²⁴ i drugim važećim zakonskim propisima. Radno tijelo ima sljedeće zadatke: kontrola bolovanja do 42 dana (provjera da li se na uputnicama za dijagnostiku, specijalističke preglede i bolničko liječenje nalazi oznaka bolovanja); kontrola da li se dosljedno primjenjuje Pravilnik o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad; kontrola načina otvaranja bolovanja kod sumnjivih slučajeva; kontrola rada Prvostepene ljekarske komisije, uz prisustvo sjednicama ove Komisije; kontrola sumnjivih bolovanja i drugo. Pored toga, Upravni odbor je 15. 4. 2022. godine donio Odluku o imenovanju Stručnog tijela za kontrolu pri Komisiji za vođenje privremene spriječenosti za rad preko 42 dana. Stručno tijelo ima obavezu da prisustvuje sjednicama Komisije za vođenje privremene spriječenosti za rad preko 42 dana, prati poštovanje odredbi Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika kada je u pitanju dijagnostički minimum i najduži rokovi trajanja privremene spriječenosti za rad, kao i da i vrši druge kontrole.

Ljekarska komisija za odobravanje liječenje van Kantona – Zavod je 5. 5. 2021. godine sa Javnom ustanovom Kantonalna bolnica Zenica (u daljem tekstu: Kantonalna bolnica Zenica), zaključio Ugovor o međusobnim odnosima vezanim za rad Komisije za odobravanje liječenja izvan Kantona u prvom stepenu. Ovim Ugovorom, regulisano je organizovanje rada Komisije u nadležnosti Kantonalne bolnice Zenica, te se obavezuje da će Zavodu dostavljati Izveštaje o radu Komisije šestomesečno, najkasnije u roku od 30 dana po isteku šest mjeseci, odnosno kalendarske godine. Zavod doznava Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica Zenica mjesečni iznos od 6.470 KM, odnosno ukupno 77.640 KM za 2022. godinu, na ime troškova organizacije i rada Komisije.

Pored navedenih komisija, u toku 2022. godine djelovale su i sljedeće komisije: Komisija za razmatranje zahtjeva osiguranih lica, Komisija za banjско-klimatsko liječenje, Komisija za odobravanje usluga iz oblasti biomedicinski potpomognute oplodnje, Komisija za kontrolu bolovanja, Komisija za evaluaciju liste ortopedskih pomagala, Komisija za kontrolu poštovanja kriterija za propisivanje lijekova sa liste, a u čijem sastavu su zaposlenici Zavoda i vanjski saradnici, pretežno ljekari. Članovima Komisija, koji su ujedno i zaposlenici Zavoda, obračunati su i isplaćeni pripadajući porezi i doprinosi, u skladu sa zakonskim propisima.

Naknade članovima Upravnog odbora iznose ukupno neto 26.700 KM za 12 mjeseci, a Upravni odbor je u 2022. godini održao 49 sjednica. Odlukom Vlade Kantona o visini naknade predsjednicima i članovima upravnih odbora kantonalnih zdravstvenih institucija i Zavoda²⁵ definisano je da naknada za rad predsjednika Upravnog odbora iznosi 300 KM mjesečno, a naknada članovima 250 KM mjesečno.

Uvidom u revizorski uzorak nismo konstatovali nepravilnosti.

6.1.2.1.3 Drugi tekući rashodi

Drugi tekući rashodi iskazani u iznosu 34.586 KM odnose se na postupanje po presudi Općinskog suda u Zenici od 1. 12. 2021. godine, a koja je potvrđena presudom Kantonalnog suda u Zenici od 3. 2. 2022. godine u vezi isplate razlike naknade plaće, poreza i doprinosa i troškova postupka (tužba bivše direktorice Zavoda).

6.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi zdravstvene zaštite u 2022. godini iznosili su 200.210.211 KM i u odnosu na plan (204.687.400 KM) manji su za 4.477.179 KM.

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 3/17

²⁵ Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 7/15

U strukturi rashoda zdravstvene zaštite na: bolničku zdravstvenu zaštitu (sekundarnog i tercijarnog nivoa u Kantonu i van Kantona) se odnosi 77.388.666 KM; primarnu zdravstvenu zaštitu 59.595.460 KM; lijekove sa pozitivne Liste lijekova 30.163.090 KM; konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu (u Kantonu i van Kantona) 25.459.446 KM; ortopedska pomagala 6.216.283 KM; banjско liječenje u Kantonu i van Kantona 749.770 KM; usluge održavanja informacionih sistema 407.780 KM i liječenja u inostranstvu (međunarodne konvencije) 229.726 KM.

Odlukom o mjerilima koju je Vlada Kantona donijela 24. 10. 2019. godine, kao i primjenom Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH²⁶ (u daljem tekstu: Naredba) i Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove²⁷ (u daljem tekstu: Jedinstvena metodologija), utvrđeni su elementi za zaključivanje ugovora iz oblasti primarne, konzultativno-specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, kao i sa privatnim zdravstvenim ustanovama, te način izračunavanja vrste i obima zdravstvenih usluga, trošenje sredstava rezerve, način izvještavanja o izvršenim zdravstvenim uslugama i način plaćanja izvršenih zdravstvenih usluga. Obim i struktura zdravstvenih usluga koje se pružaju osiguranim osobama utvrđuju se primjenom Odluke o mjerilima i Naredbe, a izraženi su u bodovima. Vrijednost boda za finansiranje zdravstvene zaštite utvrđuje se tako što se raspoloživa sredstva za finansiranje zdravstvene zaštite, utvrđena u Finansijskom planu za 2022. godinu, stavljaju u odnos sa utvrđenim brojem bodova za obim i strukturu primarne, konzultativno-specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite. Na opisani način utvrđuje se vrijednost boda, koja je jedinstvena za sve vidove i nivoje zdravstvene zaštite. Za obračun sredstava za ugovaranje naknade za zdravstvenu zaštitu u 2022. godini, korišteni su podaci o broju osiguranih osoba Zavoda 30. 11. 2021. godine.

Institut je sačinio Programe zdravstvene zaštite za 2022. godinu za područje Kantona (u daljnjem tekstu: Programi zdravstvene zaštite) na koje je Kantonalno ministarstvo zdravstva dalo saglasnost 15. 11. 2021. godine.

Zavod je izvršio obračun za raspodjelu sredstava za zdravstvenu zaštitu po zdravstvenim ustanovama i utvrdio ukupan broj bodova, nakon čega je Upravni odbor Zavoda Odlukom od 30. 12. 2021. godine utvrdio vrijednost boda u iznosu od 1,007 KM, sa primjenom od 1. 1. 2022. godine za sve vidove i nivoje zdravstvene zaštite.

Upravni odbor je Odlukom (30. 12. 2021. godine) i njenom izmjenom (26. 1. 2022. godine) usvojio obračun sredstava za ugovaranje naknade za zdravstvenu zaštitu u 2022. godini u ukupnom iznosu 132.183.899 KM (12 domova zdravlja: Breza, Doboj jug, Kakanj, Maglaj, Olovo, Tešanj, Usora, Vareš, Visoko, Zavidovići, Zenica, Žepče), Kantonalna bolnica Zenica, Opća bolnica Tešanj, Institut, Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti i Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu.

Prema Odluci Upravnog odbora o dopuni Odluke o usvajanju obračuna sredstava za ugovaranje naknada za zdravstvenu zaštitu u 2022. godini od 27. 9. 2022. godine, uvećana su odobrena sredstva za 2022. godinu (132.183.899 KM) za 7,45%. Ukupno uvećanje sredstava za zdravstvene ustanove po navedenoj odluci iznosi 9.847.700 KM (12 domova zdravlja, Institut, Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti i Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu (4.599.636 KM) i Kantonalna bolnica Zenica i Opća bolnica Tešanj (5.248.064 KM)). Nakon navedenog uvećanja sredstava, ukupna obračunata sredstva za ugovaranje naknada za zdravstvenu zaštitu iznose 142.031.599 KM. Navedenom odlukom data je saglasnost direktoru Zavoda da potpiše anekse ugovora sa zdravstvenim ustanovama, što je i učinjeno.

Odlukom o mjerilima definisano je da Zavod zaključuje ugovore o pružanju zdravstvene zaštite sa zdravstvenim ustanovama iz oblasti primarne, specijalističko-konzultativne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite i sa privatnim zdravstvenim ustanovama, pod uslovom da zdravstvene ustanove posjeduju rješenje mjerodavnog ministarstva zdravstva o potrebnim uslovima za rad i rješenje mjerodavnog suda za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 82/14; 107/14 i 58/18

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13

Međutim, Odluka o mjerilima nije usklađena sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Jedinственe metodologije, kojima je utvrđeno da se za provođenje programa zdravstvene zaštite provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, putem javne nabavke, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama. **Naglašavamo da je, prema datoj preporuci Ureda u Izvješčaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, Zavod u toku 2022. godine proveo postupke javne nabavke iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama, za dodjelu ugovora zdravstvenim ustanovama za pružanje zdravstvenih usluga primarnog i dijela sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurana lica općine Zenica u 2022. godini, čija ukupna ugovorena vrijednost iznosi 152.599.214 KM (planirano 152.679.214 KM). Od ukupno ugovorenog iznosa, 140.899.214 KM se odnosi na zaključene ugovore za pružanje primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite u Kantonu (12 domova zdravlja, Kantonalna bolnica Zenica, Opća bolnica Tešanj, Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti, Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu i Institut), a preostali iznos od 11.700.000 KM se odnosi na zaključene ugovore sa zdravstvenim ustanovama van Kantona (KCUS, UKC Tuzla, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH i drugi) za pružanje usluga zdravstvene zaštite: biomedicinska potpomognuta oplodnja, transfuzijska medicina, dijela sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurana lica koje se ne mogu obavljati u zdravstvenim ustanovama na području Kantona i druge usluge zdravstvene zaštite. Planirani iznos od 80.000 KM za zdravstvene ustanove van Kantona nije realizovan za nabavku stomatoloških usluga i usluga izrade stomatološko-protetskih nadomjestaka za osigurana lica Kantona koja se ne mogu riješiti prema važećoj nomenklaturi usluga na nivou primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite zuba unutar zdravstvenih ustanova Kantona (poništen postupak).**

Rashodi usluga bolničke zdravstvene zaštite (sekundarnog i tercijarnog nivoa u Kantonu i van Kantona) iskazani su u iznosu od 77.388.666 KM, a odnose se na doznačena sredstva za usluge bolničke zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa u Kantonu sa zdravstvenim ustanovama sa kojima je Zavod zaključio ugovore (Kantonalnom bolnicom Zenica, Općom bolnicom Tešanj, stacionarnim domovima zdravlja Olovo i Žepče). Sredstva se putem mjesečnih tranši doznačavaju javnim zdravstvenim ustanovama u Kantonu u skladu sa potpisanim ugovorima o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite za 2022. godinu. Ugovorima se regulišu međusobna prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana u vezi s pružanjem bolničke zdravstvene zaštite za 2022. godinu, način pružanja usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima Kantona, finansiranje pruženih usluga, kao i druga prava i obaveze ugovarača. U 2022. godini zaključeni su i ugovori sa zdravstvenim ustanovama van Kantona (KCUS, UKC Tuzla, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH i dr.) za pružanje usluga zdravstvene zaštite za osigurana lica koje se ne mogu obavljati u zdravstvenim ustanovama Kantona.

U okviru bolničke zdravstvene zaštite, iskazani su troškovi za potpomognutu oplodnju u iznosu od 81.808 KM. Zavod je za 2022. godinu, zaključio ugovore sa sedam zdravstvenih ustanova koje pružaju usluge biomedicinski potpomognute oplodnje. U skladu s Pravilnikom o obradi zahtjeva za odobravanje biomedicinski potpomognute oplodnje, osigurano lice podnosi zahtjev za odobravanje potpomognute oplodnje, a u samom zahtjevu osiguranik može naglasiti u kojoj od zdravstvenih ustanova s kojom Zavod ima zaključen ugovor bi želio da obavi postupak potpomognute oplodnje.

Usluge primarne zdravstvene zaštite iskazane su u iznosu od 59.595.460 KM. Zavod je potpisao ugovore sa nosiocima primarne zdravstvene zaštite (dvanaest domova zdravlja) kao i za pružanje usluga specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite koju pružaju domovi zdravlja, koji pored uslova, prostora i opreme imaju i stalno zaposleni kadar za pružanje ovih usluga. Ugovorima je propisan način pružanja usluga i njihovo finansiranje, a doznake se vrše mjesečno u utvrđenim iznosima. Pružanje usluga primarne zdravstvene zaštite su regulisane i potpisanim ugovorima sa Kantonalnim zavodom za medicinu rada i sportsku medicinu i dijelom u Institutu.

Usluge specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite iskazane su u iznosu od 25.459.446 KM. Od ukupnih troškova ovih usluga, 13.657.877 KM odnosi se na rashode nastale po osnovu zaključenih ugovora s dvije kantonalne bolnice, 9.130.221 KM po osnovu zaključenih ugovora s domovima zdravlja, Kantonalnim zavodom za medicinu rada i sportsku medicinu, Kantonalnim zavodom za bolesti ovisnosti i Institutom, i preostali iznos od 2.671.348 KM na vanbolničko liječenje na KCUS-u i UKC-u Tuzla.

Revizijom je utvrđeno da su u okviru **primarne zdravstvene zaštite** knjigovodstveno evidentirane obaveze (31. 12. 2022. godine) za nagradno plaćanje timovima porodične medicine u ukupnom iznosu od 1.162.157 KM. Prema Odluci Upravnog odbora od 23. 2. 2023. godine o isplati iznosa nagradnog plaćanja za timove porodične medicine, utvrđen je iznos od 1.162.157 KM za 12 domova zdravlja, za koje je utvrđeno da ispunjavaju kriterije propisane u Indikatorima kvaliteta rada timova porodične medicine. Naime, domovi zdravlja su bili u obavezi isplatiti obračunata sredstva u roku od 15 dana od dana prijema obračuna i dostaviti u roku od 30 dana od dana isplate izvještaj Zavodu o izvršenim isplatama sredstava timovima porodične medicine. Dostavljeni su navedeni izvještaji Zavodu. Utvrđeno je da u Odluci o mjerilima nije usvojena Metodologija nagradnog plaćanja, kao ni indikatori za praćenje ostvarenih rezultata timova porodične medicine koji bi bili osnov za isplate nagradnog plaćanja timovima porodične medicine. Odluka o mjerilima nije usaglašena s Naredbom kojom je regulisano nagradno plaćanje timovima medicine.

Liječenje u inostranstvu (međunarodne konvencije) iskazano u iznosu od 229.726 KM odnosi se na stvarne troškove po međunarodnim sporazumima u iznosu od 128.281 KM i paušalne troškove po međunarodnim sporazumima u iznosu od 101.445 KM.

Troškovi liječenja u inostranstvu po međunarodnim sporazumima iskazani su u iznosu 128.281 KM (stvarni troškovi). Osigurana lica Zavoda imaju pravo liječenja u inostranstvu u skladu s odredbama zaključenih međunarodnih sporazuma i konvencija.

Troškovi za paušalne naknade po međunarodnim sporazumima iznose 101.445 KM. Radi se o paušalnim troškovima koje Zavod plaća za penzionere i članove njihovih porodica iz BiH, koji imaju prebivalište na teritoriji strane države, sa kojom BiH ima zaključen sporazum/konvenciju o socijalnom osiguranju i koji primaju penziju na teritoriji stranih država.

Napominjemo da u 2022. godini nisu iskazani rashodi u iznosu 342.581 KM po osnovu stvarnih troškova za inozemne osiguranike kojima je pružena zdravstvena usluga na području Kantona, što je detaljno pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja.

U 2022. godini, kao i u prethodnim godinama, na snazi su 24 potpisane i ovjerene bjanko mjenice Zavoda, sa klauzulom „bez protesta“ i mjenična ovlaštenja, date Kantonalnoj bolnici Zenica, koje Kantonalna bolnica Zenica može iskoristiti za naplatu svojih dospjelih potraživanja po ugovorima o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite zaključno sa 31. 12. 2023. godine, na šta je dobivena saglasnost Upravnog odbora Zavoda i Vlade Kantona u 2016. godini. S tim u vezi 2. 11. 2016. godine zaključen je Ugovor o zalogu i ustupu potraživanja između Zavoda, Kantonalne bolnice Zenica i UniCredit banke d.d. Mostar u svojstvu banke agenta Sberbank BH d.d. Sarajevo, Union banke d.d. Sarajevo i Investiciono-komercijalne banke d.d. Zenica - sadašnja ASA banka (u daljem tekstu: Banka). Prema ugovoru, strane su se usaglasile da Banka, u svojstvu Kreditora, ima potraživanje prema Kantonalnoj bolnici Zenica u iznosu od 16.000.000 KM, kao i 160.000 KM naknade i pripadajućeg iznosa kamate, koji će biti poznat po otplati kredita, a na osnovu Ugovora o sindiciranom dugoročnom kreditu, zaključenog između Grupe ponuđača (banki) i Kantonalne bolnice Zenica. Članom 2. ovog Ugovora definisano je da Kantonalna bolnica Zenica ima potraživanje od Zavoda na osnovu kontinuiranog pružanja zdravstvenih usluga bolničke zdravstvene zaštite osiguranim licima Zavoda, te da se svake godine potpisuje ugovor o međusobnim odnosima, na koji će se primjenjivati ovaj Ugovor sve do momenta naplate ukupnih kreditnih potraživanja Banke. Radi osiguranja potraživanja Banke, Kantonalna bolnica Zenica bezuvjetno zalaže i ustupa svoje potraživanje Banci od Zavoda u minimalnom iznosu od 120% glavnice kredita, tj. u minimalnom iznosu od 19.200.000 KM. Ugovor ostaje na snazi sve do namirenja cjelokupnog potraživanja Banke od Kantonalne bolnice Zenica.

Troškovi lijekova na recept i naknade za obradu recepata iskazani su u iznosu od 30.163.090 KM, a u odnosu na plan više su ostvareni za 13.090 KM. Strukturu troškova lijekova na recept i naknade za obradu recepata čine: lijekovi sa Esencijalne liste (20.989.545 KM), insulini (6.088.769 KM), naknada za realizovane recepte - lijekovi (2.924.042 KM) i naknada za realizovane recepte – insulini (160.734 KM).

Vlada Federacije BiH donijela je Odluku o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije BiH,²⁸ kojom je utvrđena Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, kao i cijene lijekova na Federalnoj listi lijekova. Istom Odlukom, utvrđeno je da Federalnu listu lijekova čine dvije liste, i to: **A lista lijekova** – lijekovi sa sudjelovanjem kantonalnih zavoda u cijeni lijekova od 100%, odnosno lijekovi za koje nije moguće utvrditi neposredno učešće osiguranika u nabavci i koja je obligatorna za sve kantone; i **B lista lijekova** – lijekovi sa sudjelovanjem kantonalnih zavoda u procentualnom iznosu određenom odlukom vlade kantona u skladu sa finansijskim mogućnostima kantona, a u koju nisu uključeni ampulirani lijekovi.

Vlada Kantona je donijela Odluku o listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja Kantona i načinu propisivanja i izdavanja lijekova i njenim izmjenama i dopunama²⁹ (u daljnjem tekstu: Odluka Vlade Kantona o listi lijekova), koja se primjenjivala do 22. 8. 2022. godine, kada je Vlada Kantona donijela novu Odluku o listi lijekova.³⁰ Prema Odluci Vlade Kantona o listi lijekova koja je važila do 22. 8. 2022. godine, na svim listama se nalazilo ukupno 1.146 zaštićenih naziva oblika, jačina i pakovanja lijekova (A lista- 1.112 lijekova, B lista – 28 lijekova, C lista – 6 lijekova), koji se finansiraju prema utvrđenom procentu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, dok se prema Odluci Vlade Kantona iz 2022. godine, na listi nalazilo ukupno 1.118 zaštićenih naziva lijekova (A lista – 1.044 lijekova, B lista – 74 lijeka).

Odlukom o mjerilima koja je u primjeni od 1. 1. 2020. godine, Zavod nema obavezu raspisivanja javnog poziva za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga iz oblasti apotekarske djelatnosti. Članom 26. Odluke o mjerilima je utvrđeno da će Zavod svim ustanovama apotekarske djelatnosti, koje su imale zaključen ugovor za Zavodom u prethodnoj godini, do 30. 11. tekuće godine, dostaviti prijedlog ugovora za narednu godinu, a one se obavezuju dostaviti Zavodu uvjerenje Porezne uprave FBiH o izmirenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa, dok ustanove apotekarske djelatnosti koje dobiju odobrenje za rad u toku kalendarske godine su dužne dostaviti sve dokaze definisane članom 26. Odluke o mjerilima. Zavod je za 2022. godinu, zaključio ugovore s apotekama s kojima je imao zaključene ugovore i u prethodnom periodu, a nakon dostavljanja Uvjerenja Porezne uprave FBiH o izmirenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa sa 30. 9. 2021. godine.

Ugovorima koje je Zavod zaključio sa apotekama za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, utvrđeno je da naknada za izdavanje lijekova sa Liste lijekova (lijekovi i insulini, igle za insuline i penove za davanje insulina) iznosi 1, 85 KM (sa uključenim PDV-om), a u skladu s Odlukom Upravnog odbora od 7. 12. 2021. godine. Rok za plaćanje naknade je 30 dana.

Odlukom o mjerilima, definisano je da će Zavod vršiti kontrolu snabdjevenosti ugovornih apoteka lijekovima sa Pozitivne liste lijekova, o čemu sačinjava zapisnik, te da će isti dostavljati nadležnom Ministarstvu zdravstva i nadležnoj farmaceutskoj inspekciji u slučaju utvrđivanja nepravilnosti. U toku 2022. godine, Zavod nije vršio kontrolu snabdjevenosti apoteka s lijekovima sa Pozitivne liste.

Propisivanje lijekova sa utvrđene liste za potrebe osiguranika ljekari vrše preko aplikacije e-Recept. Propisani lijek se evidentira u ugovornoj apoteci i u Zavodu, sa svim pratećim podacima o nadležnom ljekaru koji ga je propisao i nadležnoj ustanovi primarne zdravstvene zaštite (dom zdravlja), imenom i prezimenom osiguranika pacijenta, njegovim JMBG-om, te nazivom pripadajuće zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite, sa potpunim uvidom u elektronski zdravstveni karton osiguranika.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 69/20 i 106/21

²⁹ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 4/2 i 6/21

³⁰ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 14/22 i 20/22

Potrošnju lijekova Stručna služba Zavoda prati putem aplikacije e-Recept na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou za sve ugovorne zdravstvene ustanove. Eventualna prekoračenja i uštede lijekova prate se kvartalno, polugodišnje i godišnje za ukupan iznos utrošenih sredstava u odnosu na Finansijski plan, a obračun prekoračenja i ušteta vrši se pojedinačno za sve zdravstvene ustanove na kraju godine.

U skladu s članom 29. Odluke o mjerilima, kontrolu propisivanja i potrošnje lijekova na recept vrši Zavod i zdravstvene ustanove koje provode primarnu zdravstvenu zaštitu. Domovi zdravlja obavezni su vršiti kontrolu propisivanja i potrošnje lijekova po vrsti, obimu i šiframa doktora. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrdili smo da Služba za kontrolu u Zavodu (kontrolori recepata) vrši kontrolu dostavljenih faktura apoteka, usaglašavanje elektronske i papirne forme fakture, te pojedinačni pregled ispravnosti svakog recepta u skladu sa načinom propisivanja i izdavanja lijekova utvrđenog Odlukom Vlade Kantona o listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. Pregledane fakture potpisom ovjerava kontrolor, koje se potom likvidiraju i dostavljaju na knjigovodstveno evidentiranje u Službu za finansijsko-računovodstvene poslove.

Članom 79. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Članom 17. Odluke Vlade Kantona o listi lijekova, utvrđeno je formiranje komisija za lijekove pri zdravstvenim ustanovama. Odlukom Vlade Kantona o listi lijekova, definisano je da kontrolu prepisivanja lijekova od strane ovlaštenih doktora u domovima zdravlja, vrši komisija za lijekove doma zdravlja i Zavod putem ovlaštenog kontrolora i Komisije za kontrolu poštovanja kriterija za propisivanje lijekova sa Liste. Prema prezentiranim informacijama i dokumentaciji, tri doma zdravlja (Zenica, Tešanj i Visoko) su dostavili Zavodu izvještaje komisija o kontroli propisivanja lijekova. Jedinica za internu reviziju je u 2022. godini vršila kontrolu u domovima zdravlja, te je dala preporuku da formiraju komisije za kontrolu propisivanja lijekova.

Ugovorom o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u 2022. godini, zaključenim između Zavoda i domova zdravlja, utvrđeno je će kontrolni organ Zavoda kontrolisati količinu propisanih lijekova, evidenciju lijekova u medicinskom kartonu, period za koji je lijek propisan, poštovanje kriterija za lijekove, te obavljati ostale neophodne kontrole. S ciljem obavljanja kontrole ugovornih zdravstvenih ustanova, Zavod je imenovao Komisiju za kontrolu poštovanja kriterija za propisivanje lijekova sa Liste lijekova, koja je vršila terensku kontrolu u domovima zdravlja, prilikom koje su u pojedinim domovima zdravlja konstatovani propusti u radu ovlaštenih doktora u dijelu poštovanja zakonskih okvira za propisivanje lijekova sa liste. Komisija je vršila kontrolu pojedinih timova porodične medicine, na način da je preko sistema e-Recept, vršila kontrolu najčešće propisanih lijekova karakterističnih za svaki tim, kao i uvidom u zdravstvene kartone pacijenata. Prema prezentiranoj dokumentaciji, u toku 2022. godine, ova Komisija je sprovela 19 kontrola u šest domova zdravlja (Zenica, Tešanj, Maglaj, Visoko, Kakanj i Doboj-Jug). Kontrolisano je ukupno 1.840 zdravstvenih kartona pacijenata i 64 tima porodične medicine iz domova zdravlja, pri čemu je utvrđeno da su u 1.431 zdravstveni karton lijekovi propisivani pravilno, uz poštovanje utvrđenih kriterija za propisivanje lijekova iz Liste lijekova, dok u 409 kartona lijekovi nisu propisivani na ispravan način. Utvrđene nepravilnosti su se pretežno odnosile na nepoštovanje kriterija za propisivanje lijekova, neažurno vođenje zdravstvenih kartona pacijenta, te njihovo neusaglašavanje sa sistemom e-Recept i drugo. Svim kontrolisanim domovima zdravlja nakon obavljene kontrole, Zavod je uputio dopise sa izvještajima Komisije o rezultatima završenih kontrola i preporukom za upozorenje svim ljekarima koji imaju pravo propisivanja lijekova sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja o obavezi poštovanja kriterija za propisivanje lijekova sa važeće Liste lijekova. **Iz svega navedenog konstatujemo da je Zavod u 2022. godini proveo 19 kontrola poštovanja kriterija za propisivanje lijekova sa Liste lijekova, u samo šest domova zdravlja, sa kojima Zavod ima zaključene ugovore. Smatramo da je Zavod u 2022. godini, u skladu sa zaključenim ugovorima, trebao provesti kontrolu i u preostalih šest domova zdravlja sa kojima je imao zaključene ugovore.**

Članom 31. Odluke o mjerilima, utvrđeno je da u slučaju prekoračenje potrošnje lijekova, u odnosu na opredijeljena sredstva, Zavod učestvuje u pokriću iskazanog prekoračenje u procentu od 80%, a ugovorna zdravstvena ustanova (domovi zdravlja) u procentu od 20%. U slučaju da se ostvare uštede u potrošnji lijekova, cjelokupan iznos uštede se ustupa zdravstvenim ustanovama. Konačni obračun prekoračenja potrošnje lijekova ili ušteta vrši se na kraju poslovne godine, nakon čega Upravni odbor utvrđuje način plaćanja prekoračenih sredstava. U skladu s tim, Upravni odbor je 23. 2. 2023. godine donio Odluku o odobravanju pokrića prekoračenja utroška lijekova sa Esencijalne liste za 2022. godinu, tako da je na teret Zavoda evidentiran iznos od 2.700.184 KM sa 31. 12. 2022. godine, dok je na teret 10 domova zdravlja koji su prekoračili ugovorom odobrene iznose za lijekove, evidentiran iznos od 675.046 KM. Po istoj Odluci Upravnog odbora, utvrđeno je da su dva doma zdravlja ostvarili uštede u potrošnji lijekova u ukupnom iznosu od 137.593 KM, te im je cjelokupan iznos uštede ustupljen za izmirivanje obaveza prema drugim zdravstvenim ustanovama.³¹

Preporuka:

- **intenzivirati aktivnosti na kontinuiranoj kontroli propisivanja i kontroli potrošnje lijekova sa Esencijalne liste, kako bi kontrolom bile obuhvaćene sve ugovorne zdravstvene ustanove sa kojima je Zavod zaključio ugovore.**

Troškovi ortopedskih pomagala i drugih medicinskih pomagala iskazani su u iznosu od 6.216.283 KM. Finansijskim planom i njegovim izmjenama i dopunama, ovi troškovi su planirani u iznosu od 5.600.000 KM, te je na ovoj poziciji ostvareno prekoračenje od 616.283 KM. U odnosu na ostvarenje iz 2021. godine, ostvareno je povećanje od 33,45% ili 1.558.187 KM. Osnovni razlog povećanja ovih troškova je to što su proširena prava na ortopedske sprave i pomagala. Naime, Zavod je u skladu s članom 13. Odluke o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetskih pomagala i stomatološko-protetskih nadomjestaka imenovao 13. 9. 2022. godine Komisiju za evaluaciju i reviziju Liste pomagala. Na prijedlog ove Komisije, Upravni odbor je 23. 9. 2022. godine donio Odluku o reviziji jedinstvene liste ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka. Pored toga, Komisija za evaluaciju liste ortopedskih i drugih pomagala, je u saradnji s udruženjem osiguranika, predložila evaluaciju liste ortopedskih pomagala, nakon koje su na listu ortopedskih i drugih pomagala uvrštena nova pomagala (12 novih pomagala), značajno je olakšano ostvarivanje prava na određena pomagala za osigurana lica koja ista koriste duže od sedam godina, te su proširene indikacije za ostvarivanje prava na određena ortopedska pomagala. Upravni odbor je donio Odluku 23. 12. 2022. godine kojom su proširena prava na ortopedska pomagala i na listu uvrštena nova.

Troškovi ortopedskih i drugih pomagala imaju sljedeću strukturu: Ortopedska i druga pomagala (2.003.370 KM), vrećice (1.004.875 KM), pelene (969.355 KM), pomagala za samodavanje inzulina-trakice (561.766 KM), troškovi pejsmejкера (523.000 KM), implantacioni materijal (359.042 KM), pomagala za samodavanje inzulina (303.986 KM), slušni aparati (281.287 KM), protetske i ortodonske usluge (158.211 KM), optička pomagala (38.698 KM), uređaj za govor (8.093 KM), očna proteza (3.500 KM) i vaskularna proteza (1.100 KM).

Ortopedske sprave i pomagala odobravaju se na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, a na prijedlog ljekara specijaliste. Pravo na ortopedska, optička i druga pomagala propisano je članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju, a način i uslovi ostvarivanja tih prava Odlukom o obimu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka.³²

³¹ Prekoračenje potrošnje lijekova sa Esencijalne liste u odnosu na sredstva predviđena Finansijskim planom za 2022. godinu iznosi 13.090 KM. Međutim, s obzirom na to da Zavod u momentu donošenja Odluke o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće rezerve, nije imao informaciju o eventualnim prekoračenjima potrošnje lijekova za mjesec novembar i decembar 2022. godine, ovom Odlukom uvećana su sredstva za 350.000 KM.

³² „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 10/18 i 15/22

Zavod je 24. 2. 2020. godine uputio svim registrovanim prometnicima ortopedskih i drugih pomagala dopis za utvrđivanje najniže cijene ortopedskih pomagala. U ovom dopisu, potencijalnim dobavljačima, dostavljen je spisak standardnih pomagala za koje se utvrđuje najpovoljnija (najniža) cijena, a u cilju ažuriranja iskazanih cijena u Cjenovniku ortopedskih pomagala. Cijene koje su izražene u Cjenovniku, Zavod priznaje kao maksimalno učešće Zavoda u troškovima nabavke standardnog ortopedskog i drugog pomagala, a ukoliko se osigurano lice odluči za pomagalo koje ima bolje karakteristike od standardnog, tada razliku u cijeni iznad iznosa u Cjenovniku i stvarne cijene tog pomagala snosi osigurano lice. Potencijalni ponuđači su pozvani, da ukoliko su zainteresirani za dostavu podataka dostave Pismo namjere i popunjene obrasce „Ponuda standardnih pomagala“ za ona pomagala koja imaju u svom asortimanu, najkasnije do 28. 2. 2020. godine. Nakon prikupljanja i obrade pristiglih podataka/ponuda, utvrđena je najpovoljnija/najniža cijena standardnih pomagala, koje je potom Zavod ponudio potencijalnim dobavljačima za zaključivanje ugovora, a ugovor se zaključuje isključivo tako da cijene ugovora budu u skladu s utvrđenom „najpovoljnijom (najnižom) cijenom standardnih pomagala“. Zavod je zaključio ugovore o isporuci ortopedskih i drugih pomagala za 2022. godinu sa 35 dobavljača, u skladu s Odlukom o obimu prava na korištenje pomagala i Cjenovnikom ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka po Listi pomagala od 1. 4. 2020. godine. Nakon što je Skupština Kantona 29. 7. 2022. godine je donijela novu Odluku o obimu prava korištenja pomagala, kojom se Upravni odbor obavezuje da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke utvrdi novi cjenovnik ortopedskih i drugih pomagala, pokrenuta je procedura utvrđivanja novog cjenovnika. Naime, direktor Zavoda je 13. 9. 2022. godine donio Odluku o formiranju Radne grupe, čiji je zadatak bio da ispita tržište na način da se pošalju upitnici o cijenama standardnog pomagala svim dobavljačima koji su registrovani za prometovanje ortopedskim i drugim pomagalima sa kojim je Zavod imao ili ima zaključen ugovor, te da nakon tog utvrdi pojedinačnu cijenu standardnog pomagala. Upravni odbor je donio 15. 11. 2022. godine Odluku o utvrđivanju novog cjenovnika, te je Zavod sa ortopedskim kućama zaključio anekse ugovora o isporuci ortopedskih i drugih pomagala. Ovim aneksom je definisano da će se snabdijevanje ortopedskim i drugim pomagalima u 2022. godini vršiti uz fiksno utvrđene maloprodajne cijene u Cjenovniku od 15. 11. 2022. godine, i da se aneks primjenjuje za period od 15. 11. do 31. 12. 2022. godine.

Propisivanje gotovih ortopedskih i drugih pomagala vrši ljekar specijalista, te se sačinjava Potvrda o potrebi ortopedskog pomagala, koju ovjerava poslovnica Zavoda. Dobavljač dostavlja Zavodu jednom mjesečno račune za ugrađena i izdata ortopedska pomagala. U prilogu faktura ortopedskih kuća su ovjerene potvrde ljekara o potrebi za ortopedskim pomagalom, te ovjerene potvrde Zavoda na kojima su naznačene šifre i cijena standardnog ortopedskog pomagala čiju nabavku refundira Zavod u skladu sa važećim cjenovnikom.

Zavod je 18. 1. 2023. godine objavio Javni poziv javnim i privatnim subjektima za zaključenje ugovora o snabdijevanju osiguranih lica sa gotovim medicinskim sredstvima – ortopedskim i drugim pomagalima, medicinskim materijalima, proizvodnji i modifikaciji medicinskih sredstava – ortopedskih i drugih pomagala, servisiranju aparata i pomagala u garantnom roku, koji se propisuju na teret Zavoda za 2023 godinu. Javni poziv se odnosi na zaključivanje ugovora o snabdijevanju za period 1. 1 – 31. 3. 2023. godine, odnosno za vrijeme dok je na snazi Odluka o privremenom finansiranju Zavoda za period januar – mart 2023. godine.

Kontrola izvršenja programa zdravstvene zaštite

U skladu sa tačkom XXIII Jedinstvene metodologije, predmet kontrole u provođenju Programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu: Program) su između ostalog: pridržavanje zakonskih i podzakonskih propisa, ugovornih odredbi i općih akata Zavoda, izvršavanje ugovornih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, tačnost podataka, koji se dostavljaju Zavodu i evidentiraju u knjigovodstvenim evidencijama, kao i namjensko trošenje ugovorenih sredstava za provođenje zdravstvene zaštite.

Tačkom XXIV Jedinствene metodologije definisano je da kontrolu izvršenja zaključenih ugovora o Programu vrše zavodi zdravstvenih osiguranja kontrolom ugovorenih zdravstvenih usluga i programa. Također, tačkom XXV definirano je da se kontrola ostvaruje pregledom materijalno-finansijske i medicinske dokumentacije, te neposrednim uvidom u rad i dokumentaciju zdravstvene ustanove. Kontrola se obavlja na osnovu utvrđenog plana i programa i po nalogu direktora. Propisana je i forma Izvještaja o izvršenoj kontroli, kao i kome se on dostavlja. Zaključenim ugovorima je regulisano da zdravstvene ustanove pruže punu saradnju Zavodu u procesu monitoringa i evaluacije ugovora u skladu sa načelima Jedinствene metodologije.

Članom 15. Odluke o mjerilima definisano je da Zavod, odnosno ustanova koju Zavod odredi, ima pravo kontrole izvršenja zaključenih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga. U skladu sa zaključenim ugovorima (članom 22.) definisano je da Zavod ili drugi organ kojeg imenuje, imaju pravo kontrole provođenja svih obaveza iz ugovora a s mogućnošću umanjenja sredstava iz mjesečnih tranši do iznosa nenamjenski utrošenih sredstava.

U Zavodu je u Službi za provođenje zdravstvenog osiguranja i analitičko-planske poslove u okviru grupe poslova kontrole sistematizovano šest radnih mjesta „kontrolora izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama“ (u daljnjem tekstu: Kontrolori) i dva su popunjena sa 31. 12. 2022. godine (jedan zaposlenik zaposlen na neodređeno vrijeme a drugi na određeno vrijeme). U opisu poslova kontrolora izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama su da obavljaju: kontrolu izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama; kontrolu naplate neposrednog učešća osiguranih lica za zdravstvene usluge za osiguranike koji nisu uplatili premiju osiguranja; kontrolu primjene premije osiguranja, sastavljanju mjesečnih izvještaja o izvršenim kontrolama i dr. poslove. U sačinjenim operativnim planovima kontrole zdravstvenih ustanova za 2022. godinu sadržani su zadaci Kontrolora kao i metodologija rada. Kontinuiran nadzor nad izvršenjem ugovorenih obaveza sa zdravstvenim ustanovama na način direktnog uvida u njihov rad, kontrole izvršenja posebno postavljenih zadataka, uz davanje pismenih i usmenih upozorenja, kao i sastavljanja izvještaja za Upravni odbor Zavoda, Kantonalno ministarstvo zdravstva i ugovorene zdravstvene ustanove, sadržan je u Programu rada Zavoda za 2022. godinu. Direktor Zavoda je 10. 2. 2022. godine donio Opći plan kontrole ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnicama (u daljnjem tekstu: Opći plan). Prema ovom Općem planu sačinjeni su operativni planovi kontrole za svaku zdravstvenu ustanovu pojedinačno, kojim su definisani predmeti kontrole regulisani tačkom XXIII Jedinствene metodologije. Općim planom su zaposlenici Zavoda na mjestu „Kontrolori izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama“ bili dužni koordinirati aktivnosti kontrole sa ostalim zaposlenicima Zavoda koji obavljaju kontrole. Poslije svake obavljene kontrole trebalo bi sačinjavati Izvještaj o obavljenoj kontroli na osnovu kojih se sačinjavaju periodični i godišnji Izvještaji.

Odlukom direktora Zavoda o provođenju kontrole izvršena ugovorenih obaveza iz Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u 2022. godini u svim ugovornim domovima zdravlja, bolnicama i zavodima od 21. 10. 2022. godine, planirano je da se kontrola provodi u zdravstvenim ustanovama koje nisu obuhvaćene godišnjim planom interne revizije Zavoda (domovi zdravlja Breza, Tešanj, Visoko, Zenica). Direktor Zavoda je 21. 10. 2022. godine imenovao komisiju za provođenje ove kontrole (izmjena člana komisije 27. 10. 2022. godine). Zavod je proveo kontrolu prema Općem planu u osam domova zdravlja, dvije kantonalne bolnice, Kantonalnom zavodu za medicinu rada i sportsku medicinu, Kantonalnom zavodu za bolesti ovisnosti i Institutu. Nakon provedene kontrole, sačinjen je Izvještaj o obavljenoj kontroli izvršenja zaključenih ugovora po Programima zdravstvene zaštite u pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u 2022. godini (1. 12. 2022. godine) koji je dostavljen direktoru Zavoda. Uvidom u dostavljeni Izvještaj navedeni su svaku zdravstvenu ustanovu sljedeći podaci: broj osiguranih osoba; broj obavljenih pregleda (po timovima porodične medicine); broj pregleda, hirurških zahvata i poroda (bolnice); broj kućnih posjeta; liste čekanja (broj dana); broj izlazaka na teren, izvještaji o radu službi i drugi podaci. U navedenom Izvještaju nisu konstatovane nepravilnosti nakon izvršene kontrole ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnicama za 2022. godinu.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da kontrolori tokom 2022. godine nisu provodili kontrole u zdravstvenim ustanovama niti su sačinjavali mjesečne izvještaje o izvršenim kontrolama u skladu sa Općim planom Zavoda i Planom rada Zavoda za 2022. godinu.

Prema godišnjem planu rada interne revizije za 2022. godinu i njegovim izmjenama, planirano je provođenje revizija poštovanja ugovorenih obaveza Javne ustanove Dom zdravlja Visoko, Javne ustanove, Javna ustanova Dom zdravlja „Izudin Mulabećirović-Izo“ Tešanj, Javne ustanove „Dom zdravlja“ Zenica (u daljem tekstu: Dom zdravlja Zenica) i Javne ustanove Dom zdravlja Breza. Uvidom u sačinjene izvještaje o obavljenim revizijama konstatovano je da su data zadovoljavajuća mišljenja uz manje značajne nedostatke. Uočeni su određeni nedostaci i nepravilnosti u vezi: sačinjavanja mjesečnih izvještaja o korištenju vozila hitne medicinske pomoći, koji služe Zavodu kao ulazni parametar na osnovu kojih se po završetku poslovne godine izračunavaju sredstva za prevoz osiguranih lica vozilima hitne medicinske pomoći u narednoj budžetskoj godini; isplate iznosa nagradnog plaćanja zaposlenicima domova zdravlja (Odluka Zavoda o odobravanju isplate iznosa nagradnog plaćanja timovima porodične medicine u domovima zdravlja za 2021. godinu); sačinjavanja transparentnih lista čekanja; osiguravanja dosljedne primjene potpisanih ugovora sa Zavodom u dijelu: dostavljanja mjesečnih izvještaja o preminulim osobama evidentiranim u domovima zdravlja, dostavljanja kvartalnih izvještaja o potrošnji lijekova sa esencijalne liste i druge.

U vezi navedenih nedostataka i nepravilnosti date su i preporuke u cilju poboljšanja poslovanja.

Tokom 2022. godine Zavod nije vršio kontinuirano praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza u skladu s Općim planom i Planom rada Zavoda za 2022. godinu.

Preporuke:

- **provoditi kontinuiranu kontrolu i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite u skladu s Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i internim aktima Zavoda;**
- **izvršiti popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta kontrolora u Službi za provođenje zdravstvenog osiguranja shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem osiguranja izvršenja poslova kontrole izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama.**

6.1.2.3 Tekući transferi

Izdaci za tekuće transfere iskazani su u iznosu od 14.212.482 KM i u odnosu na plan ostvareni su više za 3.074.032.607 KM ili 27,60%. U strukturi tekućih transfera (14.212.482 KM) na refundaciju naknada bolovanja preko 42 dana odnosi se 7.160.910 KM, posebne programe za unapređenje zdravstvene zaštite 3.820.419 KM, posebne programe za unapređenje zdravstvene zaštite u uslovima pandemije 1.506.899 KM, lijekove koji nisu na listi 800.972 KM, genetska ispitivanja i PET/CT 368.386 KM, ustupljenu participaciju 250.000 KM, tekući transfer Kantonalnom zavodu za borbu protiv ovisnosti 120.361 KM, refundaciju troškova liječenja u inostranstvu 98.709 KM, tekući transfer zdravstvenim ustanovama (regresni postupak) 39.767 KM, lijek imunoglobulin (za osiguranike starije od 18 godina) 31.549 KM i tekuće transfere zdravstvenim ustanovama i neprofitnim organizacijama 14.500 KM.

Tekući transfer za refundaciju plaća i naknada za bolovanje preko 42 dana iskazan je su u iznosu od 7.160.910 KM, što je za 27,48% ili 1.543.488 KM više u odnosu na 2021. godinu, a u odnosu na planirana sredstava od 7.200.000 KM predstavlja ostvarenje od 99,46%.

Uslovi, način i postupak ostvarivanja prava na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, uređeni su Pravilnikom o refundaciji naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda iz 2020. godine i njegovim izmjenama i dopunama.³³

³³ Upravni odbor je 10. 10. 2022. godine usvojio prečišćen tekst Pravilnika o refundaciji naknade plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda (koji uključuje Pravilnik iz 2020. godine i tri izmjene i dopune iz 2021. godine).

U skladu s ovim Pravilnikom, najviši iznos koji Zavod refundira je 80% (odnosno 100%) prosječne neto plaće osiguranika isplaćene u posljednjih šest mjeseci prije nastupanja privremene spriječenosti za rad, ne uzimajući u obzir mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupila privremena spriječenost za rad, a maksimalno do visine prosječne neto plaće u Federaciji BiH ostvarene u periodu od I-IX mjeseca iz prethodne kalendarske godine. Ukoliko osiguraniku nije isplaćivana plaća u posljednjih šest mjeseci, najviši iznos koji će Zavod refundirati je 80% od posljednje objavljene prosječne plaće Kantona, a ne više od 80% iznosa neto plaće koja je osiguraniku isplaćena u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome je nastupila privremena spriječenost za rad.

Najniži iznos naknade plaće koju Zavod refundira je najniža neto plaća utvrđena Odlukom o iznosu najniže plaće, koju donosi Vlada FBiH, a ne više od iznosa koji je Poslodavac isplatio osiguraniku u mjesecu koji prethodi mjesecu kada je nastupila privremena spriječenost za rad. Kao osnovica za refundaciju naknade plaće za osiguranika koji je istovremeno i obveznik uplate doprinosa (samostalne djelatnosti), je osnovica na koju je obračunavao i uplaćivao doprinose za obavezna osiguranja, umanjena za zakonom propisane doprinose iz osnovice. Osnovice za obračun doprinosa određenih obveznika za svaku godinu propisuje federalni ministar finansija. Obrada zahtjeva za refundaciju, vrši se u skladu s Uputstvom o postupku obrade zahtjeva za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad kojim je definisan postupak podnošenja i obrade zahtjeva, obračun i isplata naknade, obrazac Zahtjeva i propisani obrasci koji se prilažu uz Zahtjev, Evidencioni list u kojem se vodi evidencija o svim odobrenim zahtjevima na nivou Poslovnice Zavoda te elektronsko vođenje evidencije u aplikaciji HCFIS. Ljekarska komisija za kontrolu bolovanja preko 42 dana vrši redovnu kontrolu privremene spriječenosti za rad (kontrola osiguranika koji učestalo koriste bolovanje, kontrola sumnjivih bolovanja, kontrola bolovanja po zahtjevu poslodavaca i kontrole prema preporuci kontrolora Zavoda).

Uvidom u prezentirane uzorke nismo konstatovali nepravilnosti.

Tekući transfer za posebne programe unapređenja zdravstvene zaštite iskazan je u iznosu od 3.820.419 KM.

Upravni odbor je 28. 12. 2022. godine usvojio Poseban program za unapređenje zdravstvene zaštite kroz unapređenje sistema sigurnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite na području Kantona (u daljem tekstu: Program) u iznosu od 3.700.000 KM za 17 zdravstvenih ustanova (12 domova zdravlja, dvije kantonalne bolnice, Institut, Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti i Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu). Cilj ovog Programa je osigurati zadovoljenje minimalnih standarda zdravstvene zaštite, nivo sigurnosti pacijenata tokom pružanja zdravstvene zaštite; poboljšati kvalitet pružanja zdravstvene zaštite i povećati educiranost pacijenata po pitanju sigurnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite. Navedeni program je donesen na osnovu Strategije razvoja Kantona za period 2017-2027. godina i to iz strateškog cilja 2 (unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja); prioriteta 2.3. (Pružanje stručnih i dostupnih usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti) i mjere 2.3.2. (Unapređenje kvaliteta i načina pružanja usluga). Kriteriji za raspodjelu sredstava za finansiranje ovog programa je broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama 30. 9. 2022. godine. Sredstva za ovaj program su obezbijedena iz tekuće rezerve. Zaključeni su ugovori sa ustanovama kojima su odobrena sredstva po ovom Programu. Zdravstvene ustanove su prema ovoj odluci bile dužne fakturisati cjelokupan odobren iznos, nakon čega im je Zavod doznačio dodijeljena sredstva. Zdravstvene ustanove su dužne nakon perioda od 12 mjeseci izvijestiti Upravni odbor Zavoda o poduzetim aktivnostima na realizaciji ovog Programa.

Odlukom o finansiranju posebnih programa za unapređenje zdravstvene zaštite, koju je donio Upravni odbor 18. 10. 2022. godine odobren je iznos 120.420 KM za Institut, za finansiranje PROGRAM I – nutricionističko savjetovanje i izrada tipskih jelovnika za oboljele od dijabetesa na terapiji inzulinima na području Kantona 36.470 KM i PROGRAM II – istraživanje stepena kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite na području Kantona 83.950 KM. Institut je dostavio Upravnom odboru Izvještaj o realizaciji projekta 30. 12. 2022. godine.

Transfer za posebne programe unapređenja zdravstvene zaštite u uslovima pandemije iskazan je u iznosu od 1.506.899 KM. U cilju unapređenja zdravstvene zaštite na području Kantona, a na osnovu zahtjeva zdravstvenih ustanova za odobravanje sredstava za finansiranje posebnih programa zdravstvene zaštite, donesena je Odluka Upravnog uprava o odobravanju Posebnog programa zdravstvene zaštite od COVID 19 infekcije na području Kantona 23. 2. 2022. godine. Razlog za donošenje ovog programa je to da sredstva za finansiranje zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, pokrivaju pružanje usluge planirane godišnjim Programom zdravstvene zaštite za svaku zdravstvenu ustanovu. Izvan obima tih usluga je niz usluga koje su vezane za COVID - 19, koje nisu djelatnost zdravstvenih ustanova finansirana iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. Ovaj program se donosi kako bi se osigurala finansijska stabilnost poslovanja novouspostavljenog sistema djelovanja na izazove, jer su zdravstvene ustanove imale dodatno opterećenje za 1,6% redovnog rada. Zavod je zaključio ugovore sa zdravstvenim ustanovama o provođenju navedenog programa. Prema zaključenim ugovorima, zdravstvene ustanove su dostavile Zavodu izvještaje o vrstama i obimu pruženih zdravstvenih usluga na propisanim obrascima.

Tekući transfer refundacija troškova za osnovu lijekove koji nisu na listi iskazan je u iznosu od 800.972 KM. Odobravanje refundiranja sredstava osiguranicima za lijekove koji nisu na listi, vrši se po Odluci o utvrđivanju liste lijekova po posebnom odobrenju, kao i načinu i postupku utvrđivanja prava osiguranika na korištenje lijekova sa liste na teret sredstava Zavoda,³⁴ te na osnovu rješenja koje donosi direktor Zavoda, po prijedlogu Komisije za razmatranje zahtjeva osiguranih lica.

Tekući transferi pojedincima – genetska ispitivanja i PET/CT dijagnostika iskazani su u ukupnom iznosu od 368.386 KM. Direktor je donosio rješenja na osnovu prijedloga Komisije za razmatranje zahtjeva osiguranih lica, a u skladu s Odlukom o sufinansiranju određenih zdravstvenih usluga na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja koju je Upravni odbor donio 18. 9. 2019. godine.

Transfer zdravstvenim ustanovama za ustupljenu participaciju iskazan u iznosu 250.000 KM. Sredstva zdravstvenim ustanovama (12 domova zdravlja i dvije kantonalne bolnice) su dodijeljena po Odluci Upravnog odbora od 23. 2. 2023. godine o ustupanju sredstva neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite zdravstvenim ustanovama za period I-XII 2022. godine. Navedena odluka Upravnog odbora je donesena u skladu sa Odlukom Zavoda o utvrđivanju kriterija za ustupanje dijela sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite (participacije) od 23. 12. 2020. godine, kojom su regulisani kriteriji za ustupanje dijela sredstava ostvarenih kroz neposredno učešće osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite, a koje u ime i na račun Zavoda naplaćuju zdravstvene ustanove sa područja Kantona.

Tekući transfer Kantonalnom zavodu za bolesti ovisnosti odnosi se na nabavku lijeka Metadone i Suboxon u iznosu od 120.360 KM. Naime, Zavod je 25. 1. 2022. zaključio Ugovor o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite i realizaciji posebnih programa iz djelatnosti rada Kantonalnog zavoda za bolesti ovisnosti, kojim je, između ostalog, predviđeno i sufinansiranje nabavke lijekova Metadone i Suboxon za potrebe Kantonalnog zavoda za bolesti ovisnosti, pod uslovom da Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti provede nabavku ovih lijekova provođenjem postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Troškovi liječenja u inostranstvu i ostalo u 2022. godini iskazani su u iznosu od 98.709 KM. Od ukupnih troškova 55.874 KM se odnosi na troškove liječenja u inostranstvu a preostali 42.835 KM se odnosi na troškove liječenja van Kantona u BiH a u slučajevima hitnog pružanja medicinske pomoći.

Odlukama o utvrđivanju kriterija i načina ostvarivanja prava osiguranih lica na liječenje u inostranstvo od 18. 9. 2019. godine i 22. 7. 2022. godine utvrđeni su uslovi po kojima bi osigurano lice moglo ostvariti prava na priznavanje dijela troškova liječenja u inostranstvu na teret sredstava Zavoda. U navedenim odlukama je definisano da Zavod učestvuje i direktnim troškovima liječenja prema originalnoj fakturi zdravstvene ustanove koja je provela liječenje u procentu od 30% do maksimalnog iznosa od 60.000 KM.

³⁴„Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 9/18

Formirana je četveročlana komisija, na osnovu čijeg mišljenja direktor donosi rješenje o priznavanju ili ne priznavanju učešća dijela troškova liječenja u inostranstvu. Uvidom u prezentirane uzorke nisu utvrđene nepravilnosti.

Rashodi za imunoglobulin odnose na liječenje osiguranih lica starijih od 18 godina, koja boluju od primarne imunodeficijencije, a u 2022. godinu sredstva za ovaj transfer pojedincima iskazana su u iznosu od 31.569 KM. Naime, osigurana lica sa navršenih 18 godina, imaju prava na korištenje humanog imunoglobulina iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH u visini od 50% propisane doze i količine, i 50% iz sredstava Zavoda.

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu 912.499 KM, što je 10,28% u odnosu na planirani iznos od 8.875.000 KM. Strukturu ovih izdataka čine: nabavka opreme za sanaciju mrežne infrastrukture u Kantonu 491.662 KM (Zavod je vlasnik ugrađene opreme za sanaciju mrežne infrastrukture), nabavka servera za zdravstveni informacioni sistem i kompjuterske opreme za Zavod 348.354 KM, nabavka namještaja 35.510 KM, nabavka stalnih sredstava u obliku prava (licence) 29.616 KM i nabavka ostalih kancelarijske opreme 7.357 KM.

Planom javnih nabavki za 2022. godinu, predviđena je nabavka softvera za integralni zdravstveni informacioni sistem u Kantonu u vrijednosti od 7.000.000 KM, koja nije realizovana u 2022. godini. Naime, Strategijom razvoja Kantona 2021-2027. godine, predviđena je uspostava novog integrisanog zdravstvenog informacionog sistema na nivou Kantona, koji obuhvata i nabavku softvera za novi integrisani zdravstveni informacioni sistem. U skladu s članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Vlada Kantona je u obavezi da osigura sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu s planom o programom mjera zdravstvene zasiatite za područje kantona, koje utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministarstva. Vlada Kantona je 2019. godine donijela zaključak kojim je zadužila Zavod da u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvrši nabavku cjelovitog integrisanog informacionog sistema zdravstva na području Kantona, sa svim potrebnim funkcionalnostima za sve nivoe zdravstvene zaštite i ugovorne zdravstvene ustanove, sa prihvatljivom cijenom održavanja softvera, uz obezbjeđenje vlasništva izvornog koda. Istim zaključkom Zavod je zadužen da izvrši sanaciju komunikacijske mreže integralnog informacionog sistema u zdravstvenim ustanovama. Po ovom osnovu, Zavod je u 2022 godini izvršio nabavku opreme za sanaciju mrežne infrastrukture u Kantonu (491.662 KM). Zavod je Vladi Kantona 6. 6. 2022. godine dostavio na razmatranje Informaciju o provedbi uspostavljanja integrisanog informacionog sistema, nakon čega je Vlada Kantona Zaključkom od 28. 6. 2022. godine zadužila Zavod da u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, nastavi s provođenjem aktivnosti u vezi s nabavkom integrisanog informacionog sistema, ali s obzirom da Kanton kao osnivač nije obezbijedio sredstva za nabavku softvera za integralni zdravstveni informacioni sistem u Kantonu, ova nabavka iako je planirana (7.000.000 KM) nije provedena u 2022. godini.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Zavod je iskazao izvršenje prihoda i primitaka u iznosu od 226.282.051 KM i rashoda i izdataka od 219.938.104 KM. Pozitivan finansijski rezultat za 2022. godinu iskazan je u iznosu od 6.343.947 KM.

Upravni odbor Zavoda je 23. 2. 2023. godine donio odluku kojom se neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2022. godine u iznosu 6.441.218 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 1. 1. 2022. godine iznosi 100.702 KM, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima za 2022. godinu 6.343.947 KM i korekcija knjiženja/umanjenje iz prethodnih razdoblja 3.431 KM) raspoređuje na: 6.200.000 KM u zakonske rezerve i 241.218 KM ostaje neraspoređeno i koristit će se za povećanje likvidnosti, tj. za tekuće namjene.

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 241.218 KM.

Tokom 2022. godine izvršeno je smanjenje akumuliranog viška prihoda nad rashodima u iznosu od 3.431 KM, što se odnosi na korekcije knjiženja iz prethodnih razdoblja.

S obzirom na to da Zavod ni u prethodnom periodu, a ni tokom 2022. godine nije knjigovodstveno iskazivao rashode za stvarne troškove za inostrane osiguranike kojima je pružena zdravstvena usluga na području Kantona (za 2022. godinu 342.581 KM), kao ni prihode po istom osnovu (za 2022. godinu 339.448 KM) u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1 Izvještaja, ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat u 2022. godini, kao ni akumulirani finansijski rezultat.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 31.132.839 KM. Njihovu strukturu čine: novčana sredstva u iznosu od 28.790.364 KM, kratkoročna potraživanja 2.293.387 KM i kratkoročna razgraničenja 49.088 KM.

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima na 31. 12. 2022. godine iznosila je 28.790.364 KM, od čega se na stanje na transakcijskim računima odnosi iznos od 28.790.002 KM, a na sredstva na blagajni iznos od 363 KM.

Zavod je po osnovu Poziva za dostavljanje prijave za pružanje usluga od strane poslovne banke – bez naknade od 25. 10. 2021. godine, zaključio Ugovor o pružanju bankarskih usluga od 2. 11. 2021. godine sa ASA banka d.d. Sarajevo.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 2.293.387 KM, u odnosu na prethodnu godinu manja su za 511.199 KM i odnose se na sljedeća najznačajnija potraživanja od: FZZOiR na osnovu stvarnih troškova (ino-osiguranje) 901.135 KM, Doma zdravlja Zenica (za pretplaćene lijekove sa esencijalne liste) 777.102 KM, kantonalne službe za zapošljavanje (doprinosi za liječenje nezaposlenih osoba) 350.286 KM, regresnih postupaka 139.184 KM, kantonalne službe za zapošljavanje (pripravnici) 50.213 KM, Vlade Kantona 37.822 KM, pretplaćene participacije 27.950 KM i druga.

Potraživanja od Doma zdravlja Zenica iskazana su u iznosu od 777.102 KM i odnose se na potraživanja za pretplaćene lijekove sa Esencijalne liste od Doma zdravlja Zenica. Navedena potraživanja su nastala na osnovu ranije zaključenih ugovora Zavoda sa Domom zdravlja Zenica o isporuci lijekova sa Esencijalne liste, prema kojima je Dom zdravlja ispostavljao Zavodu fakture za isporučene lijekove. Prema Odluci o mjerilima zaključivanja ugovora Zavoda sa zdravstvenim ustanovama iz ranijih perioda (sada nije važeća), ustanove apotekarske djelatnosti su vršile fakturiranje izdatih lijekova domovima zdravlja, koji su vršili kontrolu propisivanja i izdavanja lijekova. Zavod je doznačavao domovima zdravlja mjesečne tranše za lijekove. U skladu sa članom 26. nove Odluke o mjerilima i kriterijima zaključivanja ugovora Zavoda sa zdravstvenim ustanovama iz 2019. godine, promijenjena je dotadašnja praksa rada i nabavka lijekova sa Esencijalne liste se počela direktno ugovarati sa ustanovama apotekarske djelatnosti.

Utvrđeno je da je navedeni iznos pretplate za izdane lijekove nastao zaključivanjem ugovora o ustupanju potraživanja (cesija) između Zavoda, Doma zdravlja Zenica, apoteka i veledrogerija. Tako je konstatovano da je na 31. 10. 2015. godine iznos pretplate iznosio 1.554.202 KM, iako je u tom periodu Zavod zaključio ugovore direktno sa apotekama i nije bilo fakturisanja za lijekove od strane Doma zdravlja Zenica. Prema zaključenim cesijama, Zavod je obaveze prema Domu zdravlja Zenica, prenosio u najvećem broju slučajeva na veledrogerije, prema kojima je izmirivao utvrđene obaveze. Prema Protokolu zaključenom između Zavoda i Doma zdravlja Zenica 16. 9. 2016. godine, angažovan je sudski vještak ekonomske struke, sa zadatkom da utvrdi iznos međusobnih obaveza i potraživanja.

Prema nalazu vještaka od 10. 1. 2017. godine, utvrđeno je da pretplata Zavoda iznosi 1.554.202 KM, koja se odnosi na pretplate nastale na osnovu plaćanja obaveza za lijekove prema apotekama u iznosu od 505.543 KM, a ostatak se odnosi na pretplate Zavoda u iznosu od 1.048.659 KM iz 2007. i 2008. godine, koje su utrošene za plaćanje drugih tekućih obaveza Doma zdravlja Zenica.

Dom zdravlja Zenica je dužan vratiti Zavodu iznos od 1.554.202 KM prema Ugovoru o poravnanju zaključenim 2. 3. 2017. godine, u periodu od 10 godina u 120 jednakih mjesečnih rata, s tim da je prva rata vraćena 1. 1. 2018. godine umanjnjem mjesečne tranše Domu zdravlja za pružanje zdravstvenih usluga. Potraživanja Zavoda na 31. 12. 2022. godine su potvrđena od strane Doma zdravlja Zenica.

Potraživanja od FZZOIR-a po osnovu stvarnih troškova iskazana su u iznosu od 901.135 KM i odnose se na potraživanja po osnovu stvarnog obračuna troškova za inozemne osiguranike, kojima se zdravstvene usluge pružene u zdravstvenim ustanovama na području Kantona, prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je Zavod tokom 2022. godine zaprimao od zdravstvenih ustanova fakture po osnovu izvršenih zdravstvenih usluga za inozemne osiguranike, prema zaključenim međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, čija ukupna vrijednost iznosi 342.581 KM. Zaprimljene fakture Zavod je evidentirao kao potraživanja za stvarne troškove od FZZOIR-a i obaveze prema zdravstvenim ustanovama. Zavod nije knjigovodstveno evidentirao rashode u trenutku nastanka događaja, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, kojima je definisano da se rashodi i izdaci priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Ovo je za posljedicu imalo podcijenjene rashode za 342.581 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2022. godinu.

Osim toga, evidentiranje potraživanja od FZZOIR-a kao „tijelu za vezu“, ispravno je iskazati nakon što je zaprimljena faktura dostavi FZZOIR-u, a kao protustavku potraživanjima priznati razgraničene prihode na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. **Direktnim iskazivanjem obaveza kao protustavka potraživanjima za posljedicu ima da na datum bilansa nisu iskazani razgraničeni prihodi u visini iskazanih potraživanja.**

Pored prethodno navedenog, kada Zavod naplati potraživanja od FZZOIR ta uplata se iskazuje na teret potraživanja (zatvaraju se potraživanja) bez da se iskaže prihod, što također nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, kojima je definisano da se prihodi i primici priznaju u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni. **Tokom 2022. godine po ovom osnovu na račun Zavoda je uplaćeno 339.448 KM, koji nisu iskazani kao prihod u 2022. godini, što je za posljedicu imalo da su prihodi potcijenjeni za 339.448 KM, a što je uticalo i na finansijski rezultat za 2022. godinu.**

Obavljenom revizijom konstatovano je da Zavod u 2022. godini u knjigovodstvenoj evidenciji nije evidentirao rashode i prihode po osnovu stvarnih troškova proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, kako to nalaže član 76. Zakona o budžetima u FBiH, što je za posljedicu imalo potcijenjene rashode za 342.581 KM, prihode za 339.448 KM, te je uticalo na finansijski rezultat za 2022. godinu. Osim toga, u knjigovodstvenoj evidenciji nisu iskazani razgraničeni prihodi u visini iskazanih potraživanja (901.135 KM), što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Zavod ni u prethodnim periodima nije iskazivao rashode, prihode i razgraničene prihode po osnovu stvarnih troškova proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja, kako to nalaže član 76. Zakona o budžetima u FBiH. Efekte na akumulirani finansijski rezultat nije moguće procijeniti.

Preporuka:

- *potraživanja i obaveze, odnosno povezana razgraničenja i rashode, kao i prihode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

Zavod vodi evidenciju potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te raspolaže podacima o potraživanjima i obavezama po ovom osnovu. U evidencijama Zavoda i evidencijama koje vodi FZZOIR postoje razlike u iskazanim stanjima paušalnih i stvarnih obaveza i stvarnih potraživanja, što je navedeno i u izvodima za usaglašavanje stanja na 31. 12. 2022. godine. Ukupne razlike u iskazanim stanjima između Zavoda i FZZOIR-a odnose se na sljedeće: obaveze po osnovu paušalnih troškova 190.195 KM, obaveze po osnovu stvarnih troškova 131.849 KM, potraživanja po osnovu stvarnih troškova 317.152 KM. Najčešći razlozi ovih neusaglašavanja su to što u izvodima koje vodi FZZOIR nisu uključena potraživanja iz ranijeg perioda ili zbog neuvažanih ili nerazmatranih reklamacija koje je upućivao Zavod. Najznačajnije razlike su po osnovu obračuna stvarnih troškova iskazane su u odnosima sa Republikom Slovenijom, Njemačkom i Republikom Austrijom u iznosu 281.724 KM.

S obzirom da je Zavod imao neusaglašenost stanja u izvodima otvorenih stavki na 31. 12. 2021. godine sa FZZOIR-om, Zavod je tokom 2022. godine ukazivao FZZOIR-u putem e-maila na utvrđene razlike prema izvodima stanja od 31. 12. 2021. godine, kao i razloge neusaglašenosti, ali nije dobio povratne informacije od FZZOIR-a na ukazane razlike.

Preporuka:

- ***nastaviti aktivnosti prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH kako bi se usaglasila potraživanja i obaveze proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.***

Potraživanja po osnovu regresnog postupka iskazana u iznosu od 139.184 KM odnose se na: potraživanja od osiguravajuća društava 55.381 KM, potraživanja van Kantona 47.738 KM, potraživanja u Kantonu 28.287 KM i potraživanja od fizičkih lica 7.778 KM. Naime, Zavod je u skladu s članovima 66. i 71. Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezan zahtijevati naknadu prouzrokovane štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranog lica, kao i naknadu štete kada je ista nastala upotrebom motornog vozila, neposredno od pravnog lica za osiguranja imovine i lica, kod koga je štetnik sklopio ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima.

Odlukom o načinu fakturisanja i plaćanja u pravnim stvarima regresnog postupka koju je Upravni odbor donio 18. 6. 2018. godine, Zavod prihvata fakture zdravstvenih ustanova sa područja Kantona po osnovu regresnog postupka za iznose veće od 200 KM. Zavod po dobivanju faktura od zdravstvenih ustanova izvrši prethodnu analizu da li se ima pravni osnov za pokretanje regresnog postupka. Ukoliko se utvrdi da nema pravnog osnova za pokretanje regresnog postupka, Zavod vraća fakture zdravstvenim ustanovama uz pismeno obrazloženje razloga neosnovanosti pokretanja regresnog postupka. Za fakture za koje se utvrdi opravdanost vođenja regresnog postupka, zdravstvene ustanove Zavodu umanjuju mjesečnu fakturu za ugovoreni paušal. Po istoj odluci Upravni odbor Zavoda na kraju svake godine donosi odluku o procentu iznosa regresnog duga koji će biti ustupljen zdravstvenoj ustanovi koja je izvršila uslugu. Upravni odbor je donio Odluku o obračunu 50% sredstava od naplaćenog prihoda po osnovu regresnog postupka u 2022. godini Kantonalnoj bolnici Zenica u iznosu 39.767 KM.

Uvidom u pomoćne evidencije regresnih postupaka konstatovali smo da potraživanja datiraju iz perioda 2020.-2022. godina. Izvještaju centralne popisne komisije za 2022. godinu navedenu su potraživanja po osnovu regresnih postupaka, ali bez informacije o statusu ovih potraživanja.

U 2022. godini izvršen je otpis nenaplativih potraživanja u iznosu 112.412 KM, nakon provedenih analiza, sačinjene su Informacije o nenaplativim potraživanjima regresnog duga od strane Službe za pravne i opće poslove. Dati su pregledi potraživanja iz ranijih perioda, koja su predložena za otpis i razlozi otpisa (potraživanja su u većini slučajeva zastarjela, te iz tog razloga nije moguće vođenje regresnih postupaka), nakon čega je izvršen otpis u knjigovodstvenim evidencijama Zavoda na teret rashoda. Otpisana potraživanja većinom datiraju iz perioda od 2017.-2018. godina. Prema navedenom, može se zaključiti da je u prethodnom periodu Zavod vršio plaćanja faktura, a da prethodno nisu bili ispunjeni uslovi za provođenje regresnog postupka u skladu s internim procedurama.

Plaćene fakture evidentirane su na poziciji potraživanja, iako su zbog neispunjavanja uslova za provođenje regresnog postupka predstavljale trošak Zavoda u pripadajućem obračunskom periodu. Treba imati u vidu da iskazana potraživanja zastarijevaju u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranja u roku od pet godina, ne računajući do kraja godine u kojoj je dospjela obaveza potraživanja.

6.2.2 Stalna sredstva

Sadašnja (neotpisana) vrijednost stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine iskazana je u iznosu od 7.090.179 KM (nabavna vrijednost 12.247.570 KM i otpisana vrijednost 5.157.391 KM), a u istom iznosu su iskazani i izvori sredstava.

Od ukupno iskazane vrijednosti stalnih sredstava, na građevinske objekte odnosi se 5.968.266 KM (nabavna vrijednost 8.070.041 KM, otpisana vrijednost 2.101.775 KM), na opremu 1.088.250 KM (nabavna vrijednost 2.118.364 KM, otpisana vrijednost 1.030.114 KM) i na stalna sredstva u obliku prava 33.663 KM (nabavna vrijednost 2.059.165 KM, otpisana vrijednost 2.025.502 KM).

U 2022. godini vrijednost stalnih sredstava je povećana za 912.498 KM, od čega se 882.882 KM odnosi na nabavku opreme, dok se 29.616 KM odnosi na nabavku stalnih sredstva u obliku prava.

Također, u 2022. godini izvršen je i obračun revalorizacije na osnovu kumulativnog povećanja koeficijenta rasta cijena industrijskog proizvoda u iznosu 17,4% koju je objavio Federalni zavod za statistiku. Revalorizacija je izvršena u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, kojima je propisano da se knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obavezno koriguje ako je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava.- Revalorizacija je knjigovodstveno evidentirana na 31. 12. 2022. godine, tako da je nabavna vrijednost stalnih sredstava uvećana za iznos od 1.708.936 KM, ispravka vrijednosti je uvećana za 754.333 KM, a efekti revalorizacije u iznosu od 954.603 KM su evidentirani na potražnoj strani analitičkog konta izvori sredstava. U konačnici, ukupni efekti obračunate revalorizacije u iznosu od 954.603 KM, odrazili su se na uvećanje stalnih sredstava i izvora sredstava za iznos razlike između rezultata revalorizacije nabave vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema pismenoj informaciji o nekretninama u vlasništvu Zavoda i prezentiranoj dokumentaciji, Zavod je u prethodnom periodu poduzeo niz aktivnosti s ciljem obezbjeđenja adekvatne dokumentacije o vlasništvu i posjedu građevina koja su u poslovnim knjigama evidentirana kao stalna sredstva Zavoda. Naime, u 2021. godini je izvršeno etažiranje poslovne zgrade u kojoj je smješteno sjedište Zavoda, a gdje su kao suvlasnici upisani Zavod i Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje. U skladu s Ugovorom o diobi koji je zaključen između Zavoda i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje 2021. godine, a nakon što je izvršeno etažiranje poslovne zgrade, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenice je 30. 1. 2023. godine, donijela Rješenje kojim se mijenja upisno stanje u katastarskom operatu.

Također, za stanove koja se vode u knjigovodstvenim evidencijama Zavoda, u toku 2021. godine pokrenuta je procedura za uspostavu zemljišnoknjižnih uložaka, te je uknjiženo pravo vlasništva nad tri stana koja je Zavod od ranije imao u svom posjedu. Zavod je u 2022. godini uspješno okončao i postupak upisa prava vlasništva nad poslovnim prostorom u Zavidovićima. Pored toga, u 2022. godini je pokrenuta procedura prikupljanja dokumentacije kojom bi se dokazalo pravo vlasništva Zavoda nad dvije garaže koje se vode u poslovnim knjigama Zavoda, a za koje je u zemljišnim knjigama kao vlasnik uknjižen drugi poslovni subjekt, te je podnesena vlasničkopravna tužba radi upisa vlasništva nad ovim garažama. Postupak utvrđivanja vlasništva nad ovim garažama je u toku na pred Općinskim sudom u Zenici. U toku 2022. godine, Zavod je poduzimao aktivnosti u cilju obezbjeđenja adekvatne dokumentacije o vlasništvu i posjedu za poslovni prostor u Tešnju. Naime, Zavod je sa Općom bolnicom Tešanj, zaključio 2000. godine ugovor o kupovini poslovnog prostora, koji nikada nije proveden u zemljišnoknjižnim knjigama.

Pored ovoga, poduzimane su aktivnosti na utvrđivanju etažnog prava vlasništva nad poslovnim prostorom u Žepču, koji je također evidentiran u poslovnim knjigama Zavoda, po osnovu rješenja Općinskog načelnika Žepča od 20. 1. 2003. godine, kojom se utvrđuje etažno pravo vlasništva nad navedenim poslovnim prostorom, kao i pravo korištenja nad pripadajućem zemljištem u korist Zavoda.

Stanovi su iskazani u sadašnjoj vrijednosti od 63.408 KM, što se odnosi na vrijednost tri stana koji se nalaze na području grada Zenice. Dva stana su data u zakup po osnovu Ugovora o zakupu stana koji su zaključeni 2008. godine i 2022. godine, za koje se plaća zakupnina u iznosu od 2 KM/m² i 2,7 KM/m², odnosno 72 KM i 100 KM, što nije ekonomično sa stanovišta ostvarivanja ekonomske koristi Zavoda, a i tržišne vrijednosti zakupa ovih stanova od 36 m².

Prema prezentiranim podacima o imovini Zavoda, za dva poslovna prostora Tešanj i Žepče, sadašnje vrijednosti 161.095 KM na 31. 12. 2022. godine, riješeno je pitanje vlasništva u korist Zavoda, ali isto nije provedeno u zemljišnoknjižnim knjigama. Osim toga, Zavod u knjigovodstvenim evidencijama vodi dvije garaže sadašnje vrijednosti 10.960 KM na 31. 12. 2022. godine, za koje nam nije prezentirana dokumentacija o vlasništvu. U prethodnom periodu, kao i u 2022. godini, Zavod je za navedene poslovne prostore i garaže pokretao postupke za rješavanje imovinskopravnog statusa ovih nekretnina, ali do okončanja revizije nije izvršena uknjižba prava vlasništva kod nadležnih sudova.

Preporuka:

- **potrebno je izvršiti analizu korištenja stanova u vlasništvu Zavoda, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti s ciljem povećanja koristi po osnovu njihovog iznajmljivanja i zakupa.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 18.991.620 KM, a njihovu strukturu čine: kratkoročne tekuće obaveze (18.119.954 KM), kratkoročna razgraničenja (594.305 KM) i obaveze prema zaposlenicima (277.361 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze iskazana u ukupnom iznosu od 18.119.954 KM najvećim dijelom se odnose na: obaveze prema zdravstvenim ustanovama (16.579.194 KM), obaveze za refundaciju bolovanja preko 42 dana (1.321.193 KM), obaveze prema dobavljačima (286.743 KM), te obaveze po osnovu naknade članovima komisija i Upravnog odbora (14.606 KM).

Obaveze prema zaposlenicima iskazane u iznosu od 277.361 KM, odnose se na plaću i naknade troškova zaposlenicima za decembar 2022. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 594.305 KM. Najznačajnija kratkoročna razgraničenja odnose se na: razgraničeni prihodi po osnovu poreza i doprinosa 388.108 KM, razgraničeni prihodi za regresne postupke 139.184 KM, razgraničeni prihodi po osnovu participacije 27.949 KM i razgraničeni prihodi po osnovu doznaka za programe zapošljavanja 23.000 KM.

6.2.4 Popis sredstava i obaveza

Direktor je 12. 9. 2022. godine donio Odluku o redovnom godišnjem popisu na dan 31. 12. 2022. godine, te je istog dana donio i Rješenje o imenovanju Centralne popisne komisije, kojim je utvrđeno da je zadatak Centralne popisne komisije da sačini Plan popisa, rukovodi radom popisnih komisija, objedinjuje sve inventurne materijale i da dostavi Izvještaj o izvršenom popisu direktoru na usvajanje (u roku od 30 dana od završetka kalendarske godine). Centralna popisna komisija je 6. 10. 2022. godine sačinila Plan godišnjeg popisa za 2022. godinu. Planom godišnjeg popisa utvrđeno je da je rok za dostavu izvještaja i popisnih lista 45 dana po isteku kalendarske godine. Dana 12. 9. 2022. godine imenovane su i popisne komisije: Komisija za popis imovine i sitnog inventara i zaliha i Komisija za popis obaveza i potraživanja.

Centralna popisna komisija je u februaru 2023. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu imovine, sitnog inventara, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2022. godine, koji je Upravni odbor usvojio 14. 2. 2023. godine.

Izvršen je stvarni popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 227.558.782 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 221.713.253 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom u iznosu od 5.845.529 KM. Izvještaj je sačinjen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Na vanbilansnoj evidenciji iskazani su zaključeni Sporazumi i aneksi sporazuma koji su potpisani po osnovu Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa u iznosu od 22.219.475 KM, zatim tužbe Zavoda u iznosu od 21.354.971 KM i tužbe protiv Zavoda od 13.637.400 KM, što daje ukupno stanje od 57.211.846 KM koliko je i iskazano na vanbilansnoj evidenciji.

Od navedenih potraživanja u iznosu od 22.219.475 KM, najznačajnija dugovanja se odnose na: Željezaru d.o.o. Zenica 6.389.666 KM, Rudnik mrkog uglja Zenica 5.790.716 KM, Rudnik mrkog uglja Breza 4.098.656 KM, Rudnik mrkog uglja Kakanj 1.904.606 KM, Izgradnja invest 953.899 KM, JP Komrad Zenica 542.112 KM, Vatrostalna d.d. Zenica 499.036 KM i drugi.

Od najznačajnijih predmeta po tužbama, a koje se vode na vanbilansnoj evidenciji ističemo: tužbu Željezare d.o.o. Zenica protiv Zavoda i Kantona– parnični postupak (13.620.000 KM) radi izmirenja obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, penzijsko i invalidsko osiguranje, poreza na plaću i povrata pozajmice, kao i protutužba Zavoda protiv Željezare d.o.o. Zenica (20.724.544 KM) koja obuhvata iznos navedene glavnice (13.620.000) KM i obračunate zakonske zatezne kamate.

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda donio je 30. 12. 2021. godine Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2022. godinu, kojim je utvrđena procijenjena vrijednost planiranih nabavki u ukupnom iznosu od 182.193.846.³⁵ Tokom 2022. godine, doneseno je ukupno deset izmjena i dopuna Plana javnih nabavki,³⁶ nakon čega je procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila 187.408.366 KM, od čega četiri otvorena postupka ukupne planirane vrijednosti 784.987 KM, deset ograničenih postupaka (7.534.152 KM), 31 direktnih sporazuma (132.732 KM), 12 postupaka putem konkurentskog zahtjeva za slanje ponude (271.097 KM) i 11 postupaka iz Aneksa II. Dio B. Zakona (178.685.398 KM). Izmjene i dopune Plana javnih nabavki, odnosile su se na planiranje novih nabavki, brisanje ranije planiranih nabavki, izmjene procijenjene vrijednosti već planiranih nabavki, izmjenu vrste postupka, te ispravke tehničkih greški.

Od ukupno planiranog iznosa, realizovane su javne nabavke ukupne vrijednosti 153.776.803 KM, od čega dvije nabavke putem otvorenog postupka (499.978 KM), dvije nabavke putem ograničenog postupka (384.351 KM), 28 nabavki putem direktnog sporazuma (74.040 KM), deset nabavki putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda (198.393 KM) i 28 postupaka iz Aneksa II dio B. Zakona (152.620.041 KM).

³⁵ Sve iskazne vrijednosti javnih nabavki su s uključenim PDV-om.

³⁶ 26. 1. 2022., 2. 2. 2022., 11. 2. 2022., 15. 4. 2022., 22. 4. 2022., 27. 4. 2022., 27. 7. 2022., 16. 9. 2022., 30. 9. 2022. i 18. 10. 2022. godine

Izvršen je uvid u dva otvorena postupka ukupne vrijednosti 499.978 KM koji se odnose na nabavku servera za zdravstveni informacijski sistem (352.463 KM) i nabavku kompjuterske opreme (147.516 KM); četiri konkurentna zahtjeva za dostavljanje ponude za nabavku kancelarijskog materijala (30.879 KM), usluge eksterne revizije (12.227 KM), goriva (11.349 KM) i tonera i ribona (8.073 KM); četiri direktna sporazuma ukupne vrijednosti 19.845 KM za nabavku usluge štampanja obrasca (7.020 KM), usluge servisiranja i održavanje službenih vozila (7.020 KM), usluge nadogradnje eReceipt aplikacije (4.505 KM) i usluge prevoza zaposlenih (1.300 KM).

Također, izvršili smo uvid u dio provedenog postupka iz Aneksa II dio B čija ukupna vrijednost iznosi 140.899.215 KM. Naime, revidirali smo tri javna poziva i zaključene ugovore sa zdravstvenim ustanovama: Javna ustanova „Dom zdravlja“ Kakanj (5.665.064), Dom zdravlja Zenica (17.545.032 KM) i Kantonalna bolnica Zenica (55.620.844 KM), što je detaljnije opisano u tački 6.1.2.2 Izveštaja.

U skladu s Planom javnih nabavki, direktor je 18. 3. 2022. godine donio Odluku o pokretanju postupka javne nabavke servera za zdravstveni informacijski sistem procijenjene vrijednosti 352.463 KM putem otvorenog postupka, te je istog dana imenovana i Komisija za provođenje postupka javne nabavke. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 29 potencijalnih ponuđača. Pristigla je samo jedna ponuda od grupe ponuđača - Time Code d.o.o. Sarajevo i DDC Solutions d.o.o. Zenica, s kojima je Zavod zaključio ugovor je 24. 5. 2022. godine. Odredbe zaključenog ugovora su u skladu s dostavljenom ponudom, kao i sama realizacija ugovora.

Planom javnih nabavki za 2022. godinu, prvobitno je bila predviđena nabavka kancelarijskog materijala, tonera i ribona ukupne vrijednosti 70.200 KM putem otvorenog postupka. Izmjenama i dopuna Plana javnih nabavki od 15. 4. 2022. godine, izvršena je izmjena vrijednosti predmeta nabavke i vrijeme trajanja ugovora, tako da ukupna planirana vrijednost nabavke za LOT I - Kancelarijski materijal i LOT II -Toneri i riboni iznosi 46.800 KM, a naknadnim Izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki od 27. 4. 2022. godine, za predmetnu nabavku predviđeno je provođenje konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda. Direktor je 28. 4. 2022. godine imenovao Komisiju za provođenje postupka javne nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponude, a u utvrđenom roku zaprimljene su tri ponude za LOT I – Kancelarijski materijal i pet ponuda za LOT II- Toneri i riboni. Za LOT I, provedena je e-aukcija, nakon koje je najniža cijena bila znatno viša iznad procijenjene vrijednosti nabavke. Za LOT II, e-aukcija je provedena 16. 5. 2023. godine, na kojoj je najnižu cijenu ponudio „KMC“ d.o.o. Banja Luka, s kojim je i zaključen okvirni sporazum u vrijednosti 8.073 KM, na period od 12 mjeseci. S obzirom, da su za LOT I - Nabavka kancelarijskog materijala sve ponuđene cijene znatno iznad planirane vrijednosti nabavke i osiguranih sredstava, u skladu s članom 69. Zakona o javnim nabavkama, Zavod je poništio postupak javne nabavke za LOT I. Nakon toga, direktor je 30. 5. 2022. godine donio novu Odluku o pokretanju postupka nabavke kancelarijskog materijala putem konkurentskog zahtjeva, a procijenjena vrijednost nabavke iznosi 37.440 KM. Zaključen je okvirni sporazum na period od jedne godine, ukupne vrijednosti 30.879 KM, koji je u skladu s dostavljenom ponudom. U toku 2022. godine nabavka kancelarijskog materijala, tonera i ribona vršila se u skladu s odredbama zaključenog sporazuma.

9. IT REVIZIJA

9.1 Informatizacija primarne zdravstvene zaštite i objedinjavanje informacionih sistema zdravstvenih ustanova na području Kantona

U okviru informatizacije primarne zdravstvene zaštite u FBiH, iz sredstava projekta jačanja zdravstvenog sektora HSEP-AP (2015 godina), Federalno ministarstvo zdravstva je provelo nabavku ambulantnog informacionog sistema (AIS-a) za podršku radu timovima porodične medicine (TPM), potrebne računarske opreme, aktivne i pasivne računarske mreže u ambulantama porodične medicine u domovima zdravlja u osam kantona. Projektom implementacije AIS-a je predviđeno da Zavod i domovi zdravlja vrše poslove administracije AIS-a i u tu svrhu je izvršena obuka IT administratora Zavoda i domova zdravlja.

Vlada Kantona je zaključkom prenijela vlasnička prava nad korisničkim licencama softverskog rješenja AIS-a i serverskom opremom smještenom u Zavodu, a na zdravstvene ustanove (domovi zdravlja) isporučenu opremu, te zadužila Zavod za dalje održavanje licenci i kupovinu za nove korisnike kao i za integrisanje podataka na centralni server AIS-a i ranije implementiranih informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama (domovima zdravlja, Kantonalnoj bolnici Zenica): ambulantni informacioni (AIS), bolnički informacioni sustav (BIS), sistema za slikovnu dijagnostiku PACS/RIS (digitalni radiološki, ultrazvučni, magnetni snimci).

AIS nije povezan u realnom vremenu sa ranije implementiranim LIS, BIS (bolnički elektronski karton pacijenta), PACS sistemima, sa kojima treba da razmjenjuje elektronsku dokumentaciju, osim Dom zdravlja Zenica sa BIS-om Kantonalne bolnice Zenica, gdje se i koriste elektronske uputnice. AIS nije povezan sa bazom osiguranih lica koja se vodi u HCFIS-u, a podaci o statusu osiguranja se unose sa zdravstvene knjižice.

Po implementaciji AIS-a Zavod je izvršio analizu korištenja softvera AIS-a i punjenja baze podataka u kojoj je ustanovljeno da je u bazi registrovano 57% od ukupnog broja osiguranih lica. Kao razlozi nedovoljnog korištenja AIS-a navedeni su: zakonska obaveza dvojnog vođenja medicinske dokumentacije, što opterećuje zdravstveno osoblje i usporava rad i neadekvatna telekomunikaciona infrastruktura u zdravstvenim ustanovama. Zavod je izvještavao Vladu Kantona o korištenju AIS-a (godišnje), a Vlada Kantona je zaključcima obavezivala zdravstvene ustanove (domove zdravlja) na unos podataka u elektronski karton, a Zavod na monitoring. U ugovore o uslugama sa zdravstvenim ustanovama Zavod je uključio i odredbe o obavezi korištenja AIS-a. U 2020. godini broj registrovanih osiguranih lica u bazi AIS-a iznosio je 87%, što predstavlja značajno povećanje.

U cilju daljeg provođenja informatizacije zdravstva, Zavod je 2018. godine nakon nekoliko ponavljanja postupka nabavki zbog izjavljenih žalbi, izvršio nabavku softverskog rješenja za elektronski recept (e-recept), u kojem je najpovoljniji ponuđač bio Cuspis d.o.o. Brčko Distrikt (i Cuspis d.o.o. Zagreb). Navedeno rješenje nije integrisano sa AIS-om na način da međusobno razmjenjuju podatke. Ljekar paralelno koristi oba softverska rješenja i u oba unosi podatke, umjesto da se podaci unose u jednom sistemu i automatski prenose u drugi i obrnuto.

Zavod je po isteku garantnog roka iz projekta u cilju osiguranja održavanja proveo otvorene postupke nabavke u 2017. i 2018. godini i zaključio ugovore o održavanju sa isporučiocem softvera Medit d.o.o. Sarajevo za eMedsolutions-elektronski karton pacijenata Kantona, što uključuje AIS, BIS i softversko rješenje za specijalističke ambulante u Domu zdravlja Visoko. Po isteku ugovora u 2019. godini su provedena dva postupka nabavke u kojima se ponuđač Cuspis d.o.o. Zagreb žalio i koja su poništena. U 2020. godini je ponovo pokrenut otvoreni postupak javne nabavke u kojem se ponuđač Cuspis d.o.o. Zagreb, žalio na tendersku dokumentaciju. Žalba je prosljeđena Uredu za razmatranje žalbi, koji je žalbu djelimično uvažio i poništio postupak. Zavod je zatim pokrenuo pregovarački postupak bez objave obavještenja i Cuspis d.o.o. Zagreb je izjavio žalbu na tendersku dokumentaciju i postupak nabavke. Zavod je djelimično uvažio žalbu i izmijenio tendersku dokumentaciju, ali se Cuspis d.o.o. Zagreb ponovo žalio i žalba je prosljeđena Uredu za razmatranje žalbi, koji je djelimično usvojio žalbu i postupak poništio. Zavod je krajem 2020. godine ponovo pokrenuo otvoreni postupak i 2021. godini donio odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača Medit d.o.o. Sarajevo, na koju se Cuspis d.o.o. Zagreb žalio i žalba je prosljeđena Uredu za razmatranje žalbi, koja je odbijena kao neosnovana. U 2020. godini proveden je i postupak nabavke za održavanje softvera eRecept za izbor najpovoljnijeg ponuđača, u kojem je ponuđač Medit d.o.o. Sarajevo izjavio žalbu na tendersku dokumentaciju, koja je rješenjem Ureda za razmatranje žalbi uvažena i postupak je poništen.

Zavod je 2019. godine formirao radnu grupu sa ciljem analize stanja informatizacije zdravstva na području Kantona kao i prijedloga rješenja i daljih aktivnosti. U analizi je ocijenjeno da informatizacija nije završena u potpunosti jer AIS/BIS nisu implementirani u svim zdravstvenim ustanovama. U AIS/BIS nisu uključene: Opća bolnica u Žepču, Kantonalni zavod za medicinu rada i sportsku medicinu, Kantonalni zavod za liječenje bolesti ovisnosti i Institut. Nisu implementirani sistemi e-pomagala, e-bolovanje e-legitimacija i nije izvršena integracija AIS-a sa e-receptom. E-uputnice se parcijalno koriste.

Ustanovljeno je da su sredstva potrebna za održavanje postojećih licenci cca 440.000 KM godišnje, te da su potrebna dalja ulaganja u licence za nove korisnike implementiranih sistema i licence za preostale informacione sisteme koji nisu implementirani i njihovo održavanje. U vezi s navedenim zaključeno je da je jeftinija zamjena postojećih rješenja od više autora i implementatora sa integralnim informacionim sistemom koji će imati jednog autora i implementatora za sve zdravstvene sisteme, a sa više pogodnosti za Zavod: pravom raspolaganja izvornim kodom i IT administracijom, i jeftinijim održavanjem. Analiza ne sadrži rješenja koja su raspoloživa na tržištu.

U vezi s navedenim Zavod je dostavio informaciju Vladi Kantona koja je zaključkom zadužila Zavod da provede nabavku cjelovitog integrisanog informacionog sistema zdravstva na području kantona, sa svim potrebnim funkcionalnostima za sve nivoe zdravstvene zaštite i ugovorne zdravstvene ustanove, sa prihvatljivom cijenom održavanja softvera, uz obezbjeđenje vlasništva izvornog koda. Istim zaključkom Zavod je zadužen da izvrši sanaciju komunikacijske mreže integralnog informacionog sistema u zdravstvenim ustanovama. Za realizaciju navedenog Zavod je u 2020. godini planirao sredstva u iznosu od 1.282.051 KM, koja su zbog vanredne situacije prouzrokovane pandemijom otkazana. Zavod je izradio i usvojio strategiju razvoja IT za period 2020.-2025. godine.

Iz svega navedenog može se zaključiti da projektna aktivnost Strateškog plana razvoja Kantona za period 2016.-2020. godine – izgradnja integralnog informacionog sistema u zdravstvu u cijelosti nije provedena. Suočen sa teškoćama provođenja dalje informatizacije, Zavod se opredijelio za nabavku integralnog informacionog sistema, koji prema definiranim zahtjevima može realizirati novim softverskim rješenjima, iako su u informatizaciju do sada uložena značajna finansijska sredstva.

Ured za reviziju institucija FBiH je u 2020. godini dao preporuku Zavodu da izvrši sveobuhvatnu analizu raspoloživih rješenja za integralni informacioni sistem u zdravstvu, da izradi i usvoji akcione planove strategije IT razvoja, te u okviru nadležnosti i ovlaštenja osigura adekvatne materijalne i ljudske resurse za provođenje informatizacije zdravstvenih ustanova i povezivanja informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama u integralni informacioni sistem.

Za ovu preporuku Zavod je izvršio sanaciju mrežne infrastrukture za zdravstveni informacioni sistem Kantona prema Ugovoru za nabavku mrežne opreme za sanaciju mrežne infrastrukture za zdravstveni informacioni sistem Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-9544/21 od 25. 8. 2021. godine. Provedena nabavka sanacije mrežne infrastrukture je urađena za potrebe postojećeg zdravstvenog informacionog sistema Kantona, a koji je u vlasništvu Zavoda i isti je dio donacije Federalnog ministarstva zdravstva od 2015. godine. Zavod je vlasnik ugrađene mrežne opreme za saniranu mrežnu infrastrukturu, vodi je kao svoje stalno sredstvo i sanacija je rađena za potrebe postojećeg zdravstvenog informacionog sistema Kantona i eRecepta a koji su također u vlasništvu Zavoda.

U mjesečnim izvještajima firme koja održava softver za zdravstveni informacioni sistem Kantona, navedena je preporuka da je zbog nesigurnog rada i dotrajalosti postojećeg servera neophodna nabavka novog servera za potrebe rada postojećeg softvera za zdravstveni informacioni sistem. Zavod je izvršio nabavku servera za zdravstveni informacioni sistem prema Ugovoru 01-45-6715/22 od 11. 5. 2022. godine. Nabavka servera za zdravstveni informacioni sistem je urađena za potrebe postojećeg softvera za zdravstveni informacioni sistem Kantona koji je u vlasništvu Zavoda.

Izvršena je objava postupka javne nabavke softvera za finansijsko-materijalno knjigovodstvo za Zavod u 2022. godini i zbog žalbe potencijalnog ponuđača postupak je poništen. Tenderskom dokumentacijom predviđeno je da softver za finansijsko-materijalno knjigovodstvo Zavoda ima integraciju sa softverom za zdravstveni informacioni sistem Kantona.

Uspostava novog integrisanog zdravstvenog informacionog sistema na nivou Kantona je planirana Strategijom razvoja Kantona 2021. – 2027. godine i obuhvata nabavku softvera za novi integrisani zdravstveni informacioni sistem na nivou Kantona. Vlada Kantona u skladu s članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti je obavezna da planira finansijska sredstva za nabavku softvera za novi integrisani zdravstveni informacioni sistem na nivou kantona. Zavod će krenuti u nabavku integrisanog zdravstvenog softvera tek nakon što Vlada Kantona u budžetu obezbijedi sredstva i ista doznači Zavodu. Do tada Zavod je prinuđen da koristi postojeći softver.

Iz svega navedenog možemo konstatovati da je preporuka djelimično realizovana jer Zavod nije osigurao adekvatne materijalne i ljudske resurse za provođenje informatizacije zdravstvenih ustanova i povezivanja informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama u integralni informacioni sistem, te preporuka ostaje na snazi do potpune realizacije.

Ured za reviziju institucija FBiH je u 2020. godini dao preporuku Zavodu da kontinuirano jača interne IT ljudske resurse za podršku implementiranim informacionim sistemima u svrhu racionalizacije i smanjenja izdataka za angažovanje vanjske podrške.

Prema ovoj preporuci Zavod je izmijenio sistematizaciju radnih mjesta proširenjem za dva radna mjesta (IT administrator i IT CISCO administrator). Nakon date preporuke izvršen je prijem zaposlenika na radno mjesto IT CISCO administrator. Trenutni broj uposlenih u Jedinici za informatiku je 3 i to po radnim mjestima: Rukovodilac Jedinice za informatiku – jedan uposlenik, IT administrator – jedan uposlenik i IT CISCO administrator – jedan uposlenik. Zavod je dostavio i plan edukacije i realizaciju za uposlene Jedinice za informatiku gdje su IT uposlenici prisustvovali seminarima na temu sigurnosti informacionih sistema i zaštite podataka, informatizaciji poslovnih procesa u dijelu integracije softvera za finansije sa zdravstvenim informacionim sistemom, kao i primjena Zakona o javnim nabavkama vezano za izradu tehničke specifikacije. Preporuka je nastaviti sa kontinuiranim jačanjem internih IT ljudskih resursa za podršku implementiranim informacionim sistemima, u svrhu racionalizacije i smanjenja izdataka za angažovanje vanjske podrške.

Zavod je dostavio e-mail korespondenciju sa zahtjevima korisnika za intervencijama na zdravstvenom informacionom sistemu, ali nije dostavio odgovore na te zahtjeve pa iz priloženog nije jasno ko je riješio problem, firma koja održava softver ili IT uposlenici Zavoda. Preporuka je svakako da Zavod uvede u upotrebu Help desk sistem za IT uposlenike i korisnike zdravstvenog informacionog sistema kako bi se velikim brojem zahtjeva upravljalo na sistemski način. Uvođenjem i korištenjem Help desk sistema Zavod bi mogao imati preciznu analizu i kontrolu utrošenih IT resursa na održavanju zdravstvenog informacionog sistema. Također, iz priložene e-mail korespondencije je evidentno da se nekorporativne email adrese (gmail, hotmail, live, itd.) koriste u poslovne svrhe. Zaposleni na ovaj način mogu kompromitovati i učiniti dostupnim kompanijske podatke trećim stranama (uslijed nedovoljne informatičke pismenosti ili tendenciozno) i na taj način ugroziti poslovne tajne, povjerljive informacije i omogućiti neovlašten pristup ličnim podacima zaposlenih ili drugih fizičkih lica. Preporuka je da svi uposlenici u zdravstvenim ustanovama Kantona koriste korporativne e-mail adrese i da se zabrani upotreba privatnih e-mail adresa u poslovne svrhe.

Preporuke:

- **izvršiti sveobuhvatnu analizu raspoloživih rješenja za integralni informacioni sistem u zdravstvu, izraditi i usvojiti akcione planove strategije IT razvoja, te u okviru nadležnosti i ovlaštenja osigurati adekvatne materijalne i ljudske resurse za provođenje informatizacije zdravstvenih ustanova i povezivanja informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama u integralni informacioni sistem;**
- **kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse za podršku implementiranim informacionim sistemima, u svrhu racionalizacije i smanjenja izdataka za angažovanje vanjske podrške;**
- **usvojiti politiku za interno i eksterno komuniciranje u zdravstvenim ustanovama Zeničko-dobojskog kantona u skladu sa zahtjevima standarda ISO 27001, gdje će, između ostalog, biti propisano da se poslovna korespondencija obavlja isključivo korporativnim e-mail adresama, a ujedno i zabranjuje upotreba privatnih e-mail adresa u poslovne svrhe.**

9.2 HCFIS (Health Care Financial Information System)

Zavod koristi HCFIS sistem za vođenje evidencija o osiguranicima zdravstvenog osiguranja i to module za vođenje evidencija o obveznicima osiguranja, osiguranicima i osiguranim licima, evidencije ino-osiguranja, ortopedskim pomagalima i evidencije uplata doprinosa. Održavanje i razvoj softverskog rješenje HCFIS je u nadležnosti FZZOIR po osnovu zakonske obaveze - Zakon o zdravstvu FBiH (član 18).

Kantonalni zavodi koji koriste HCFIS nisu našli adekvatan model zajedničkog finansiranja njegovog održavanja i razvoja. Navedeno je rezultiralo nedovoljnim korištenjem funkcionalnosti sistema. HCFIS raspolaže sa modulom za evidenciju potrošnje lijekova, a za kontrolu potrošnje lijekova sa esencijalne liste zavodi koriste druga softverska rješenja, koja nisu povezana sa bazom HCFIS-a. Za korištenje dijela funkcionalnosti sistema nisu obezbijeđeni tehnički preduvjeti. Iako je JMBG korisnika zdravstvenog osiguranja na zdravstvenim knjižicama barkodiran, funkcionalnost se ne koristi na šalterima poslovnica, jer nisu opremljeni barkod čitačima.

Također, HCFIS nije povezan sa AIS-om, iako je to projektom implementacije AIS-a predviđeno. Zavod je sa FZZOIR-om i kantonalnim zavodima usaglasio da će zajednički osigurati finansijska sredstva za održavanje i razvoj HCFIS-a, ali svi zavodi nisu ispoštovali dogovor, tako da to nije realizirano.

Ured za reviziju je u 2020. godini dao preporuku Zavodu da osigura adekvatno održavanje i razvoj HCFIS sistema u saradnji sa drugim korisnicima, te da implementira automatski podatkovni interfejs između HCFIS i AIS sistema s ciljem bolje kontrole osiguranja.

Aktivnosti koje je Zavod poduzeo vezano za realizaciju ove preporuke su da je dao saglasnost da se sa ostalim zavodima uđe u proces zajedničke nabavke za održavanje/nadogradnju HCFIS informacionog sistema, dopis broj: 01-33-14630/22 od 17. 10. 2022. godine. U Planu javnih nabavki Zavoda za 2023. godinu, pod Usluge, redni broj 7, planirana je zajednička nabavka održavanja HCFIS sistema.

Iz svega navedenog možemo konstatovati da je preporuka djelimično realizovana, jer nije dostavljen dokaz o implementaciji automatske razmjene podataka putem interfejsa između HCFIS i AIS sistema, te preporuka ostaje na snazi do potpune realizacije.

Preporuka:

- ***osigurati adekvatno održavanje i razvoj HCFIS-a u saradnji s drugim korisnicima, te implementirati automatski podatkovni interfejs između HCFIS-a i AIS-a s ciljem bolje kontrole osiguranja.***

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Zavod je 19. 7. 2023. godine dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data za nalaze i preporuke u vezi sa: knjigovodstvenim evidentiranjem prihoda i rashoda po osnovu stvarnih troškova proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju; posjedovanjem dokumentacije o vlasništvu za poslovne prostore u Tešnju i Žepču i dvije garaže; usaglašenosti Pravilnika o radu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda u dijelu utvrđivanja uvećanja osnovne plaće direktora, pomoćnika direktora i rukovodećih zaposlenika; zapošljavanjem po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu; odredbama ugovora o radu direktora, koji je zaključio Upravni odbor s direktorom; procedurom donošenja Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda; neusaglašenosti Odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH u dijelu provođenja programa zdravstvene zaštite na osnovu dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga putem javne nabavke i nagradnog plaćanja timovima porodične medicine na osnovu ostvarenih rezultata rada; popunjavanjem sistematizovanih radnih mjesta kontrolora u Službi za provođenje zdravstvenog osiguranja; i analizom korištenja stanova u vlasništvu Zavoda.

Uvažan je i inkorporiran u konačan Izvještaj komentar koji se odnosi na posjedovanje dokumentacije o vlasništvu za poslovne prostore u Tešnju i Žepču. Prihvaćena je informacija za poslovni prostor u Tešnju (zaključeni ugovor sa općom bolnicom Tešanj) i dostavljeno rješenje načelnika Općine Žepče kojim je utvrđeno pravo vlasništva Zavoda nad poslovnim prostorom u Žepču. Riješeno je pitanje vlasništva za ova dva poslovna prostora u korist Zavoda, ali isto nije provedeno u zemljišnoknjižnim knjigama. Za dvije garaže evidentirane u poslovnim knjigama Zavoda nije prezentovana dokumentacija o vlasništvu koja bi imala uticaja na izmjenu nalaza u Izvještaju.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi knjigovodstvenog evidentiranja prihoda i rashoda po osnovu stvarnih troškova proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, u komentaru je navedeno da račun koji dostavi zdravstvena ustanova nije vjerodostojan dokument za knjiženje rashoda pošto ga ne priznaje nosilac inoosiguranja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, da urađeni obračun ne može biti osnova za knjiženje na razgraničenim prihodima, pošto ga nije priznao i ovjerio inonosilac koji treba da izvrši plaćanje, te da ovjera obračuna nosioca inoosiguranja traje od dvije do tri godine. Ukoliko bi se primijenilo načelo modificiranog nastanka događaja za evidentiranje stvarnih troškova za strane državljane, prekršili bi se međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju, jer je trošak nastao za njihove osiguranike njihov trošak, a ne trošak kantonalnog zavoda koji nije ni organ za vezu, već samo tehnički posrednik između zdravstvenih ustanova i organa za vezu. Osim toga, u komentaru se navodi da bi Zavod evidentiranjem troškova na teret kantonalnog zavoda prekršio Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja, jer bi finansijski rezultat bio potcijenjen, odnosno ne bi bio fer, što je imperativ međunarodnih standarda. Također, osim potpisanih međunarodnih ugovora, ne postoje provedbeni propisi o načinu evidentiranja i usaglašavanja stanja, što je bio problem za sve kantonalne zavode i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, te je zbog toga Zavod bio jedan od inicijatora pokretanja aktivnosti na nivou Federacije BiH za jedinstveno evidentiranje transakcija po osnovu inoosiguranja.

Data obrazloženja nisu imala uticaja na izmjenu nalaza u Izvještaju s obzirom na to da je članom 76. Zakona o budžetima u FBiH definisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju i da se prihodi i primici priznaju u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kad su uplaćeni na račun. Osim toga, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH je regulisano da se za iskazana potraživanja trebaju evidentirati i razgraničeni prihodi. Imajući u vidu da je tokom 2022. godine po navedenom osnovu na račun Zavoda uplaćeno 339.448 KM koji nisu iskazani kao prihod i da nisu evidentirani rashodi u iznosu od 342.581 KM po osnovu zaprimljenih faktura zdravstvenih ustanova, nisu ispoštovane odredbe Zakona o budžetima FBiH, što je za posljedicu imalo potcijenjene rashode i prihode za navedene iznose, te je uticalo na finansijski rezultat za 2022. godinu. Osim toga u knjigovodstvenim evidencijama nisu iskazani razgraničeni prihodi u visini iskaznih potraživanja u iznosu od 901.135 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Neevidentiranje prihoda, rashoda i razgraničenih prihoda u poslovnim knjigama za posljedicu ima da finansijski izvještaji ne daju tačne podatke o prihodima, rashodima, finansijskom rezultatu i razgraničenim prihodima. Proces usaglašavanja i naplata traje godinama, a zbog potencijalnih reklamacija, odnosno kontrareklamacija, jasno je da obračuni mogu podlijegati promjenama koje će uticati na konačne iznose, za šta se također mogu provesti korektivna knjiženja;

- u vezi usaglašenosti Pravilnika o radu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika Zavoda u dijelu utvrđivanja uvećanja osnovne plaće direktora, pomoćnika direktora i rukovodećih zaposlenika, u komentaru je navedeno da, iako uvećanje osnovne plaće po osnovu položajnog dodatka nije tretirano u Kolektivnom ugovoru, to ne znači da se ovaj dodatak obračunavao proizvoljno, bez pravnog osnova. Navodi se da činjenica da Pravilnik o radu daje veći obim prava od Kolektivnog ugovora nije protivna odredbama Zakona o radu s obzirom na to da se radniku mogu dati veća prava od onih utvrđenih Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom. Pored toga, navedeno je i da plaća direktora nije predmet Kolektivnog ugovora, već da nju utvrđuje Upravni odbor svojom odlukom. Uz komentar je dostavljena informacija da je Vladi Kantona 8. 2. 2023. godine dostavljen podatak o plaćama i naknadama, te da je Skupština kantona 25. 4. 2023. donijela Zaključak kojim se prima na znanje Izvještaj o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, kao i informacija da Vlada Kantona i Skupština Kantona nisu imali primjedbu na te akte. Navedeno nije imalo uticaja na izmjenu nalaza u Izvještaju zato što odredbe Pravilnika o radu, kao i zaključenih ugovora o radu kojima je regulisano povećanje osnovne plaće po osnovu položajnog dodatka i složenosti poslova i odgovornosti, nisu predviđene odredbama Kolektivnog ugovora. Također, informacije o dostavljanju podataka o plaćama i naknadama plaća Vladi Kantona, kao i Zaključku Vlade Kantona o primanju na znanje Izvještaja o finansijskoj reviziji Zavoda za 2020. godinu, ne možemo smatrati realizacijom preporuke koja se odnosila na preispitivanje osnovanosti i opravdanosti utvrđene osnovice za obračun plaće direktora i pomoćnika direktora, te dodatka na plaću direktora;
- u vezi sa zapošljavanjem po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, Zavod je dostavio obrazloženje da je primio šest zaposlenika putem Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, za obavljanje poslova koji ne trpe odlaganje, a najduže do 120 dana sa istim izvršiocem, što je sadržano u izuzecima od obaveze javnog oglašavanja definisanog u Uredbi, što je i konstatovano u Izvještaju. Budući da je prijem u radni odnos bez javnog oglašavanja omogućen Uredbom, a da istovremeno to nije u skladu sa Zakonom o radu, navedeno se nalazi u Isticanju pitanja, u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora, i ne utiče na dato mišljenje;
- vezano za ugovor o radu koji je Upravni odbor zaključio s direktorom i njegovu neusaglašenost sa odredbama Zakona o radu, Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda i Pravilnika o radu Zavoda, u komentaru je navedeno da je ugovaranje odredbe da će direktoru, ukoliko bude smijenjen prije isteka mandatnog perioda na koji je imenovan, a ta smjena nije posljedica kršenja ili neispunjavanja radnih obaveza, biti isplaćene sve neto plaće do kraja predviđenog mandatnog perioda, u cijelosti u skladu sa Zakonom o radu. Uz komentar je dostavljena i presuda Općinskog suda iz 2021. godine, koja je potvrđena presudom Kantonalnog suda u Zenici iz 2022. godine, kojom je Općinski sud u Zenici zauzeo stav da je razrješenje bivše direktorice Zavoda izjednačeno sa otkazom ugovora o radu. Osim toga, u komentaru je navedeno i da će se unošenjem ovakve odredbe u ugovor s direktorom izbjegnuti potencijalni troškovi koje bi Zavod mogao imati u slučaju nezakonite smjene direktora, kao što su zatezne kamate, sudski troškovi, te nepotrebno vođenje sudskih sporova.
Ovakav način obračuna i isplate plaće nije predviđen Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda, niti drugim propisima. Zakonom o radu i Pravilnikom o radu definisano je da zaposlenicima pripada plaća za obavljeni rad, a članom 1. stav 3. Kolektivnog ugovora definisano je da se pod pojmom radnik podrazumijeva fizičko osoba u radnom odnosu koje obavlja određene poslove za poslodavca na osnovu ugovora o radu, što znači da se odredbe Kolektivnog ugovora odnose i na direktora;

- u vezi sa procedurom donošenja Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika Zavoda u komentaru je navedeno da, iako je Kanton osnivač Zavoda, članom 12. Statuta Zavoda propisano je da je direktor Zavoda ovlašten da u ime Zavoda zaključuje ugovore i poduzima druge pravne radnje, kao i da zastupa Zavod pred sudovima i drugim organima u okviru prava i odgovornosti koji proizilaze iz djelatnosti Zavoda. Shodno tome, navedeno je da je direktor Zavoda ovlašten da samostalno zaključuje ugovore u skladu sa Statutom, pa je samim tim zaključio i navedeni Kolektivni ugovor.
Skrećemo pažnju da je članom 138. Zakona o radu propisano da pojedinačne kolektivne ugovore zaključuje reprezentativni sindikat kod poslodavca i poslodavac, a gdje se kao vlasnik pojavljuje Federacija, kanton, grad ili općina potrebno je pribaviti njihovu saglasnost;
- u vezi neusaglašenosti Odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH u dijelu provođenja programa zdravstvene zaštite na osnovu dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga putem javne nabavke i nagradnog plaćanja timovima porodične medicine na osnovu ostvarenih rezultata rada – u komentaru je navedeno da je Zavod u 2022. godini dostavio prijedlog za izmjenu Odluke Skupštini Kantona. Međutim, prijedlog je vraćen Zavodu sa obrazloženjem da je članom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano da osnove, kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora između kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova utvrđuje Vlada Kantona na prijedlog kantonalnog ministarstva zdravstva. Navedeno se nalazi u Isticanju pitanja u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora, i ne utiče na dato mišljenje. Korisnici izvještaja jesu i osnivači i resorno ministarstvo, kojima će revizorski Izvještaj također biti dostavljen.

U obrazloženju vezanom za popunjavanje sistematizovanih mjesta kontrolora u Službi za sprovođenje zdravstvenog osiguranja, shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem kontrole izvršenja ugovora sa zdravstvenim ustanovama, navedeno je da je Zavod 28. 10. 2022. raspisao javni oglas radi popunjavanja upražnjenih radnih mjesta kontrolora, ali da je postupak obustavljen zbog Zaključka Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26. 12. 2022. godine, kojim je naloženo da se obustave svi postupci novog zapošljavanja u vanbudžetskim fondovima.

U vezi date preporuke da je potrebno izvršiti analizu korištenja stanova u vlasništvu Zavoda, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti s ciljem povećanja koristi po osnovu njihovog iznajmljivanja i zakupa, u komentaru je navedeno da je Stručna služba Zavoda već razmatrala navedenu sugestiju i analizirala cijene zakupnina stanova u vlasništvu Zavoda. Za narednu sjednicu Upravnog odbora pripremljen je Prijedlog odluke o utvrđivanju cijene zakupnina stanova u vlasništvu Zavoda.

Reviziju Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona obavio je revizorski tim u sastavu: Meliha Baručija – voditeljica tima, Rubina Tanović – članica tima, i Emir Skalonjić – član tima.

Voditeljica tima

Meliha Baručija, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom
Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija
Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO ZDRAVSTVA ZDK

Identifikacijski broj: 4218306150006

Šifra po kvalifikacionoj

Djelatnosti: 075300

Organizacijski broj: _____

Operativni broj: _____

Organizacijski broj: _____

Funkcionalni kod: 00500

Potrošačka jedinica-glava: ZAVOD ZDRAV.OSIG.ZE-DO KANTONA ZENICA

Sjedište potrošačke jedinice: ZENICA

Fond: _____

Pojedinačni obrasci: X

Konsolidovani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022. - 31.12.2022. godine

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (5-4)	Procenat 5/4 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2	3	4	5	6	7	
1		PRIHODI (2+17+36)	200	235.383.450	226.282.051	201.978.521	-9.101.399	96,13
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	233.515.450	224.462.695	200.201.227	-9.052.755	96,12
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0				
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203					
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204					
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje ir	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	233.515.450	224.462.695	200.201.227	-9.052.755	96,12
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	233.515.450	224.462.695	200.201.227	-9.052.755	96,12
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208					
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209					
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210					
12	714100	Porez na imovinu	211					
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212					
14	716000	Porezi na dohodak	213					
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214					
16	719000	Ostali porezi	215					
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	1.868.000	1.819.356	1.777.294	-48.644	97,40
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	48.000	25.605	42.502	-22.395	53,34
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	28.000	25.605	26.556	-2.395	91,45
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	20.000	0	15.946	-20.000	0,00
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220					
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221					
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222					
24	721600	Prihodi od privatizacije	223					
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224					
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	1.820.000	1.793.751	1.734.792	-26.249	98,56

27	722100	Administrativne takse	226					
28	722200	Sudske takse	227					
29	722300	Komunalne naknade i takse	228					
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229					
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230					
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	1.550.000	1.646.002	1.536.230	96.002	106,19
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	270.000	147.749	198.562	-122.251	54,72
34	723000	Novčane kazne	233					
35	777000	Drugi tekući prihodi	234					
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	0	0		
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236					
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237					
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238					
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239					
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240					
42	733100	Donacije	241					
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	226.508.450	219.025.605	197.964.784	-7.482.845	96,70
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	3.829.600	3.338.174	3.010.927	-491.426	87,17
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	3.319.600	2.833.599	2.591.909	-486.001	85,36
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	510.000	504.575	419.018	-5.425	98,94
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	346.000	298.332	284.331	-47.668	86,22
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	206.139.400	201.142.042	187.451.448	-4.997.358	97,58
49	613100	Putni troškovi	248	28.000	15.969	8.461	-12.031	57,03
50	613200	Izdaci za energiju	249	120.000	71.266	69.320	-48.734	59,39
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	199.000	157.038	136.944	-41.962	78,91
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	35.850.000	36.404.948	34.041.340	554.948	101,55
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	15.000	13.510	7.635	-1.490	90,07
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	8.000	7.650	6.000	-350	95,63
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	570.500	426.900	156.514	-143.600	74,83
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	17.000	5.868	6.600	-11.132	34,52
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	169.331.900	164.038.893	153.018.634	-5.293.007	96,87
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	11.193.450	14.247.057	7.218.078	3.053.607	127,28
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	2.338.450	5.751.946	273.649	3.413.496	245,97
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	8.800.000	8.460.525	6.911.860	-339.475	96,14
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260					
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261					
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262					
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263					
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264					
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	55.000	34.586	32.569	-20.414	62,88
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	0	0	0		
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267					
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268					

70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269						
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270						
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271						
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272						
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273						
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	0	0			
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275						
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276						
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277						
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278						
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	5.000.000	0	0	-5.000.000	0,00	
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	8.875.000	7.256.446	4.013.737	-1.618.554	81,76	
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281						
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0			
84	811100 (osim	Primici od prodaje stalnih sredstava	283						
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284						
86	811900	Ostali kapitalni primici	285						
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	8.875.000	912.498	60.490	-7.962.502	10,28	
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287						
89	821200	Nabavka građevina	288	170.000		0	-170.000	0,00	
90	821300	Nabavka opreme	289	1.360.000	882.882	59.227	-477.118	64,92	
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290						
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	7.335.000	29.616	1.263	-7.305.384	0,40	
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	10.000		0	-10.000	0,00	
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	8.875.000	912.498	60.490	-7.962.502	10,28	
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	0	6.343.948	3.953.247	6.343.948	#DIV/0!	
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295						
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0			
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297						
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298						
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299						
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300						
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajednički	301						
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302						
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303						
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0			
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305						
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306						
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307						
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308						
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309						
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310						

112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311					
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0		
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0		
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0		
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316					
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317					
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318					
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0		
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320					
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321					
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322					
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0		
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324					
126	823200	Vanjske otplate	325					
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326					
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327					
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328					
130	823600	Otkup duga	329					
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124)	330	0				
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	0	6.343.948	3.953.247	6.343.948	#DIV/0!
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	200.721.900	199.572.715	183.465.709	-1.149.185	99,43
134	1	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	0	0	0		
135	11	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334					
136	12	Strana ekonomska pomoć	335					
137	13	Opće usluge	336					
138	14	Osnovno istraživanje	337					
139	15	liR Opće javne usluge	338					
140	16	Opće javne usluge n. k.	339					
141	17	Transakcije vezane za javni dug	340					
142	18	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341					
143	2	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	0		
144	21	Vojna odbrana	343					
145	22	Civilna odbrana	344					
146	23	Inostrana vojna pomoć	345					
147	24	liR Odbrana	346					
148	25	Obrana n. k.	347					
149	3	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0		
150	31	Policijske usluge	349					
151	32	Usluge protivpožarne zaštite	350					
152	33	Sudovi	351					
153	34	Zatvori	352					

154	35	liR Javni red i sigurnost	353					
155	36	Javni red i sigurnost n. k.	354					
156	4	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0		
157	41	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356					
158	42	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357					
159	43	Gorivo i energija	358					
160	44	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359					
161	45	Transport	360					
162	46	Komunikacije	361					
163	47	Ostale industrije	362					
164	48	liR Ekonomski poslovi	363					
165	49	Ekonomski poslovi n. k.	364					
166	5	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0		
167	51	Upravljanje otpadom	366					
168	52	Upravljanje otpadnim vodama	367					
169	53	Smanjenje zagađenosti	368					
170	54	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369					
171	55	liR Zaštita životne sredine	370					
172	56	Zaštita životne sredine n. k.	371					
173	6	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	0	0		
174	61	Stambeni razvoj	373					
175	62	Razvoj zajednice	374					
176	63	Vodosnabdijevanje	375					
177	64	Ulična rasvjeta	376					
178	65	liR Stambeni i zajednički poslovi	377					
179	66	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378					
180	7	Zdravstvo (181+.....+186)	379	200.721.900	199.572.715	183.465.709	-1.149.185	99,43
181	71	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	35.750.000	36.379.372	34.013.109	629.372	101,76
182	72	Vanbolničke usluge	381	25.882.552	25.459.445	23.256.023	-423.107	98,37
183	73	Bolničke usluge	382	79.956.231	79.178.525	71.909.966	-777.706	99,03
184	74	Usluge zdravstvene zaštite	383	59.133.117	58.555.373	54.286.611	-577.744	99,02
185	75	liR Zdravstvo	384					
186	76	Zdravstvo n. k.	385					
187	8	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386					
188	81	Usluge sporta i rekreacije	387					
189	82	Usluge kulture	388					
190	83	Usluge emitiranja i izdavaštva	389					
191	84	Religijske i druge zajedničke usluge	390					
192	85	liR Rekreacija, kultura i religija	391					
193	86	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392					
194	9	Obrazovanje (195+.....+202)	393					
195	91	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394					
196	92	Srednje obrazovanje	395					
197	93	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396					

198	94	Visoko obrazovanje	397				
199	95	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398				
200	96	Pomoćne usluge obrazovanju	399				
201	97	IIIR Obrazovanje	400				
202	98	Obrazovanje n. k.	401				
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402				
204	101	Bolest i hendikepiranost	403				
205	102	Starost	404				
206	103	Nasljednici	405				
207	104	Porodica i djeca	406				
208	105	Nezaposlenost	407				
209	106	Stanovanje	408				
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409				
211	108	IIIR Socijalna zaštita	410				
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411				

Certificirani računovođa: Omer Avdaković
 Broj dozvole: CR-6637/5

Dana 10.02.2023. godine, u Zenici

CERTIFICIRANI RAČUNOVODA
Omer Avdaković
 BR.LICENCE: CR-6637/5

Rukovodilac

Omer Skalo, prof.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA ZE-DO KANTONA
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA Zenica
Potrošačka jedinica - glava

Zenica
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4218306150006

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0500

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj kanta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	31.132.839	25.785.391	120,74
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	28.790.364	22.944.835	125,48
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	2.293.387	2.804.586	81,77
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	49.088	35.970	136,47
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	7.090.179	5.541.935	127,94
12	011000	Stalna sredstva	011	12.247.570	9.659.712	126,79
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	5.157.391	4.117.777	125,25
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	7.090.179	5.541.935	127,94
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	38.223.018	31.327.326	122,01

Kontrolni broj: 10044207397935

* 1 0 0 4 2 0 7 3 9 7 9 3 5 *
str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	18.991.620	19.984.689	95,03
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	18.119.954	18.903.291	95,86
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	277.361	238.929	116,09
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	594.305	842.469	70,54
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	19.231.398	11.342.637	169,55
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	7.090.179	5.541.935	127,94
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	11.900.000	5.700.000	208,77
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	241.219	100.702	239,54
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	38.223.018	31.327.326	122,01

Zenica, 10.02.2023.

Mjesto i datum

AVDAKOVIĆ (HASAN) OMER

Certifikovani računovođa

OMER ŠKALJO

Rukovodilac

CR-6637/5

Broj dozvole

M.P.

032/466-255

Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA ZE-DO KANTONA

Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA Zenica

Potrošačka jedinica - glava

Zenica

Sjedište potrošačke jedinice

4218306150006

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0500

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci: Konsolidovani obrasci:

153078521108

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	227.558.782
2	710000	Prihodi od poreza	451	224.462.695
3	720000	Neporezni prihodi	452	1.819.356
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	
5	740000	Kapitalni transferi	454	
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	1.276.731
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	227.558.782
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	220.800.755
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	3.223.721
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	295.311
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	203.746.740
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	13.534.983
20	615000	Kapitalni transferi	468	
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	912.498
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	912.498
24		Finansiranje (25+26)	472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	221.713.253
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	5.845.529
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	22.944.835
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	28.790.364

Zenica, 10.02.2023.

Mjesto i datum

AVDA KOVIĆ (HASAN) OMER

Certifikovani računovođa

OMER ŠKALJO

Rukovodilac

CR-6637/5

Broj licence

M.P.

032/466-255

Kontakt

Kontrolni broj: 153078521108

str. 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

Broj: 04-4403/23 - (A.O.)
Zenica, 24.03.2023. godine

e-mail: kzzo.ze@zzozedo.ba

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih

Zenica, dr. A.A. Borića 28B, tel: +387 32 466 285, fax: +387 32 466 282.

Depozitni račun - KM: ASA Banka D.D. Sarajevo 134010000002157, Regist. kod: Kantonalni sud Zenica pod brojem UII-1081, ID PU: 4218306150006.

Poslovnice ZZO:

Breza, Zavnobih-a 2 Tel: 032 789 180
Doboj-Jug, Matuzići bb Tel: 032 699 111
Kakanj, Alije Izetbegovića 50 Tel: 032 557 820
Maglaj, Ilijasa Smajlagića bb Tel: 032 609 151
Olovo, Branilaca Olova bb Tel: 032 828 050
Tešanj, Braće Pobrić bb Tel: 032 656 200

Zavidovići, Branilaca grada bb
Zenica, dr. A. Aska Borića 28b
Žepče, Ulica prva
Usora, Srednja Omanjska bb
Vareš, Zvijezda 6
Visoko, Branilaca Bosne 11

Tel: 032 877 767
Tel: 032 466 261
Tel: 032 880 606
Tel: 032 895 257
Tel: 032 849 070
Tel: 032 731 151

sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.

- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona** i koje je pokrenuo **Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

S poštovanjem.

Dostavljeno:

- 1x Ložionička br.3
- 1x Direktor
- 1x Služba za fin. i rač. poslove
- 1x a/a.

...EKTOR

Omer Škaljo, prof.

